

საქართველოს

ბამოლის 1918 წლიდან • ფასი 1,5 ლარი

რესპუბლიკა

№56 (9887) 2025 წლის 16 აპრილი, ოთხშაბათი

**ტინათინ
ბოლნისი**

დავით მეფის

ვერ დავიცავით
სრულიად საქართველო,
ვერ მოვუფრთხილდით წამით!
ხმალი დავიფანგდა,
სისხლი გავიწყვალდა,
დავპატარავდით,
დავით!

12

ზურაბ სონელიძე:

ყველა უბედურების სათავე რვენ ვართ, რადგან დღევანდელი დღე რვენ შევქმენით!..

- გადავიტანოთ სახელმწიფო პოლიტიკა რეგიონული პოლიტიკის კონტექსტში!
- ქვეყნის საგარეო ორიენტირს ვისი ისტორიული აუსილაზობა განსაზღვრავს!

ნ. 4-5 გვ.

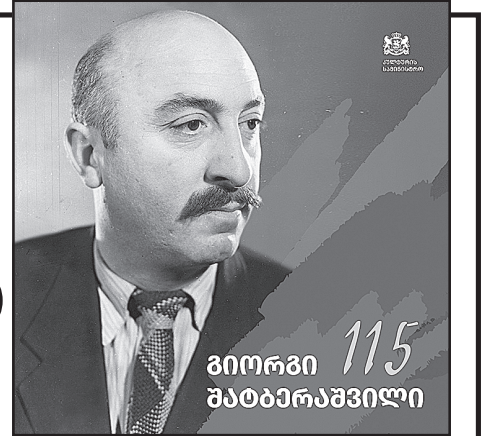
ხელოვანი ხალხი ცუდად ერკვევა პოლიტიკაში, განსაკუთრებით, მომდერლებში!..

ნ. 3 გვ.

თვალადური ქართულის მეჭაშენიკე

ბიორგი ----- 12
შატბერაშვილის
პატივგება

ბიორგი 115
შატბერაშვილი

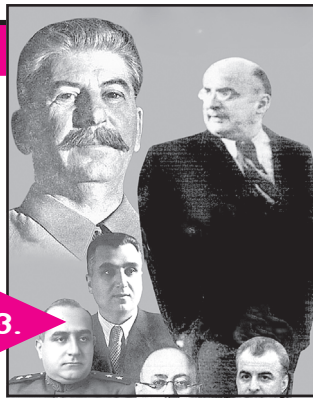
აქციაზე დაზარალებულმა პოლიციებმა მხედველობა დაკარგა!

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელმა, ნოემბერ-დეკემბერში გამართული ძალადობრივი აქციების დროს მიღებული დაზიანების შედეგად მხედველობა დაკარგა. კერძოდ, 29 ნოემბერს ოპოზიციის აგრესიულმა აქტივისტებმა მას ზღაგვი საგანი ესროლეს. პოლიციელს რამდენიმე თერაპია ჩაუტარდა საქართველოსა და თურქეთში, თუმცა სამწუხაროდ, დაზიანების სიმძიმის გათვალისწინებით, მხედველობის შენარჩუნება ვერ მოხერხდა. შეგახსენებთ, რომ ნოემბერ-დეკემბერში, რადიკალური ოპოზიციის ძალადობრივი აქციების დროს სხვადასხვა მძიმე დაზიანება ათეულობით სამართალდამცველმა მიიღო.

ალეკო ასლანიშვილი

მებრელთა საქმე

ნ. 6-7 გვ.

ვალერიან ლომიძე

ერის გადარჩენა ქართველთა უპირველესი საზრუნავია!

ნ. 8 გვ.

ღვერთო, მოგვეაღლა გამრავლების ნიჭი!

2025 წლის
პირველი
ოქტომბრიდან
ყველა უბედურს
სასწავლებლები
სავალდებულო
იქნება
ქართული ენის
სწავლება!

2

საქართველოს პრეზიდენტი აზერბაიჯანში

საქართველოს პრეზიდენტი მიხეილ ყაველაშვილი ზუზინ პირველი ოფიციალური ვიზიტით აზერბაიჯანის რესპუბლიკას ეწვია.

ვიზიტის ფარგლებში მიხეილ ყაველაშვილს აზერბაიჯანის პრეზიდენტი ილჰამ ალიევი მასპინძლობს. საქართველოს დელეგაციაში, რომელსაც პრეზიდენტი ხელმძღვანელობს, შედიან საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე ლაშა დარსალია და პარლამენტის წევრები – გივი მიქანაძე, ზაურ დარგალი და სავალან მირზოევი.

„მოხარული ვარ, რომ საქართველოს პრეზიდენტი რანგში, ჩემი პირველი ოფიციალური ვიზიტი ჩვენს მეგობარ და სტრატეგიულ პარტნიორ ქვეყანაში, აზერბაიჯანში შედგა“, – დაწერა სოციალურ ქსელში მიხეილ ყაველაშვილმა.

დედაენისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „სალიტერატურო ტრადიციები და პროზა“

ქართული ენის დღესთან დაკავშირებით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია – „სალიტერატურო ენის საკითხები: ძირითადი ტენდენციები და პროზა“ გაიმართა.

ქართველმა მეცნიერებმა, უცხოელ კოლეგებთან ერთად ქართული ენის წინაშე არსებულ გამოწვევებსა და მისი განვითარების ხელშეწყობაზე იმსჯელეს. კონფერენციაზე წარმოდგენილი იყო თანამედროვე ქართული ენისადმი მიძღვნილი აქტუალური საკითხები. მათ შორის ქართული ენის ფუნქციონირება და მისი სტანდარტიზაციის პროცესი, ქართული ტერმინოლოგიის ტექნიკური ამოცანები და სამეცნიერო მიზნები, ქართული ენის ციფრული სწავლების მნიშვნელობა და სწავლასწავლების თანამედროვე მოდელები, საზოგადოების დამოკიდებულება სალიტერატურო ენის ნორმებისადმი, იურიდიული ენის სტანდარტიზაციის პრობლემები თანამედროვეობის თარგმნის კონტექსტში სხვადასხვა

ენის მაგალითზე, სოციალური ქსელების ენის თავისებურებანი და ძირითადი ტენდენციები და სხვა.

ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილ გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო პირველი ქართული ნაბეჭდი ნიგანი – 1629 წელს რომში დაბეჭდილი ქართული ანბანი ლოცვებით, რომელიც გამოქვეყნებულია ქართული დამწერლობის სამივე სახე, ქართული ანბანი რიცხობრივი შესატყვისებით, ქართული სიტყვები და ფრაზები, არაბულ-ქართული ანბანი. ექსპოზიციაში, რომელიც თსუ შიბლითეკამ მოაწყო, ასევე, წარმოდგენილია იაკობ გოგებაშვილის „დედა ენის“ პირველი გამოცემა. „დედა ენა ანუ ანბანი და პირველი საკითხავი ნიგანი სახალხო სკოლებისათვის“ 1876 წელს დაბეჭდა თბილისში „მელიქიშვილის და კამპანიის სტამბაში“.

ქართული ენის დღესთან დაკავშირებით ენათმეცნიერება და ქართული ენის პედაგოგები დააჯილდოეს

14 აპრილს საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის მინისტრმა ალექსანდრე წულაძემ ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება გახსნა, დამსწრე საზოგადოებას სიტყვით მიმართა და სტუმრებს ქართული ენის დღე მიულოცა.

ღონისძიების ფარგლებში მინისტრმა ენათმეცნიერებსა და პედაგოგებს, რომელთაც გამოჩენილი წვლილი მიუძღვით ქართული ენის შენარჩუნება-განვითარების საქმეში, საპატიო ჯილდოები გადასცა.

ღონისძიების მონაწილეებს სიტყვით მიმართეს და ქართული ენის დღე მიულოცეს საქართველოს პარლამენტის ვიცე-სპიკერმა ნინო წილოსანმა; შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრმა თეა ახვლედიანმა; საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტმა როინ მეტრეველმა და სახელმწიფო ენის დეპარტამენტის თავმჯდომარე გია ალიბეგაშვილმა.

დაჯილდოების ცერემონიას ესწრებოდნენ: საგარეო საქმეთა მინისტრი მკა ბოჭორიშვილი, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი დავით სონღულაშვილი, დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრი მიხეილ სარჯველაძე, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრი ირაკლი ქარსელიძე, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ლევან მგალობლიშვილი, ასევე, აღმასრულებელი, საკანონმდებლო და ადგილობრივი ხელისუფლების, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის, საქართველოს საპარტიო რეზოლუციის საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტების წარმომადგენლები.

ღონისძიებაზე ქართული ენის განვითარებაში შეტანილი გამოჩენილი წვლილისთვის საპატიო ჯილდო გადაეცა: **დარეჯან თვალთაძეს** – ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანი, **მანანა კვაჭანტირაძეს** – ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, თსუ-ს, შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის, ქართული ლიტერატურის განყოფილების ხელმძღვანელი.

პატარა ხანალოს საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი, **ამილ ორუჯოვს** – მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ კასუმლოს საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი, **არამ ანტანოსიანს** – ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ უჩანის საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი, **გოშპარ კულიძეს** – საგარეოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ღუზაგრამის საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი, **თამარ ჩხაიძეს** – ქალაქ თბილისის 37-ე საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი, **ეკა ბუთხუზს** – ქალაქ თბილისის 149-

ავთანდილ არაბულს – ენათმეცნიერი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი, **ელენე მაჭავარიანს** – ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი, პროფესორი, **ლალო ზირაქაშვილს** – თსუ-ს არაბული ფილოლოგიის დოქტორანტი, **გია მურღულიას** – ფილოლოგიის დოქტორი და პედაგოგი, **ელზა ამირიანს** – თელავის მუნიციპალიტეტის სოფელ ყარაჯალის საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი, **ვახტანგ კადუთიანს** – ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ

საჯარო სკოლის ქართული ენის მასწავლებელი. ქართული ენის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიება საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს ინიციატივითა და ორგანიზებით ჩატარდა. 1978 წლის 14 აპრილს რუსთაველის გამზირზე შეკრებილმა რამდენიმე ათასმა ადამიანმა სიცოცხლის ფასად დაიცვა ქართული ენის სახელმწიფო სტატუსი. სწორედ ამ უმნიშვნელოვანეს მოვლენას უკავშირდება ქართული ენის დღედ 14 აპრილის გამოცხადება.

2025 წლის პირველი ოქტომბრიდან ყველა უმაღლეს სასწავლებელში სავალდებულო იქნება ქართული ენის სწავლება!

„2005 წელს მამინდელი განათლების სამინისტროს ხელმძღვანელობის ზეპირსიტყვიერი მითითებით, უმაღლესი სასწავლებლების საბაკალავრო პროგრამიდან მიზანმიმართულად ამოღებულ იქნა ქართული ენის, როგორც სავალდებულო საგნის სწავლება,“ – ამის შესახებ პარლამენტის განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდულ საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარე გივი მიქანაძემ განაცხადა.

„იმ პერიოდში გაუქმდა საქართველოს მამინდელ პრეზიდენტთან არსებული სახელმწიფო ენის შესაბამისი კომისია, პარლამენტში გაუქმდა ქართული ენის ქვეკო-

მიტეტი, გაუქმდა ენის პალატა, საჯარო სკოლებში შემცირდა ქართული ენის სწავლების საათები, ხოლო ბაკალავრიატზე მთლიანად ამოიღეს სავალდებულო პროგრამიდან ქართული ენის სწავლება.“

კომიტეტი უახლოეს დღეებში დაინიციირებს საკანონმდებლო ინიციატივას, რომლითაც საქართველოში შესაბამის კანონებში იქნება შეტანილი ცვლილებები და 2025 წლის პირველი ოქტომბრიდან ყველა უმაღლეს სასწავლებელში ბაკალავრიატზე ადღებება და სავალდებულო იქნება ქართული ენის სწავლება“, – აღნიშნა გივი მიქანაძემ.

14 აპრილს საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის პირველ კორპუსში ქართული დამწერლობის დარბაზი გაიხსნა.

ეროვნული ბიბლიოთეკის ინიციატივით, ღონისძიებაზე მონაწილე საზოგადოებას სიტყვით მიმართეს: ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორმა კონსტანტინე გამსახურდიამ, დირექტორის მოადგილემ მირიან ხოსიტაშვილმა, საქართველოს კულტურის მინისტრის მოადგილემ მკა გურგენიძემ და სხვებმა.

ქართული დამწერლობის დარბაზის გახსნის ღონისძიება დედაენის დღეს მიეძღვნა.

ქართული დამწერლობის დარბაზი ეროვნულ ბიბლიოთეკაში

ამ დღესთან დაკავშირებით დარბაზში ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდში დაცული „დედაენის“ უნიკალური ეგზემპლარები (მათ შორის იაკობ გოგებაშვილის ხელით ჩასწორებული „დედაენა“) გამოფინა.

ეროვნული ბიბლიოთეკის ამ ახალ სივრცეში სხვადასხვა სახის კულტურული და საგანმანათლებლო ღონისძიებები დაიგეგმება.

ხელოვანი ხალხი ცუდად ერკვევა პოლიტიკაში, განსაკუთრებით, მოგაერლები!

for.ge ბიზნესობი სუბარს ცნობილ აქსპერტთან,
ფიქრობ რამაზ საყვარელიძესთან:

– პაატა ბურჭულაძე, რომელსაც ვერ გავრკვევია, რუსი მანია, ქართველი, თუ მსოფლიო დონის მომღერალი, ნაცვების ბრძოლის ავანგარდშია და მართვის სადავეების ხელში აღებისკენ მოუწოდებს მომხრეებს. ზოგადად, ხელოვანი ადამიანებს რატომ უნდა უნდა ცუდებოდეს, ემსახუროს პოლიტიკოსებს და, მით უმეტეს, მწამებელთა პარტიას – ნაცვებს? ხელოვნება ხომ, წესით, ჯალათებისგან შორს უნდა იყოს? არის ასეთი მოსაზრება, რომ პაატა ბურჭულაძე მიწვეული იყო პრეზიდენტობის, თანხებს, საჩუქრებს ნაცვების მხრიდან და ამჟამად სწორედ იმიტომ უხდის ხარკს ნაცვებს, რომ გამწარებულია, რადგან ზედმედ მისდის ჯარიმები. ამითაც ხომ არ აიხსნება პირადი მიჯაჭვულობა ნაცვებთან?

– რამაზ საყვარელიძე: თქვენს კითხვის ფორმულირება ზოგადად ხელოვანი ადამიანებს ეხება და უფრო საინტერესოა, ვიდრე მხოლოდ პაატა ბურჭულაძეზე რომ ვისაუბროთ. გახსოვთ, ალბათ, პაატა ბურჭულაძე ადრეც სცადა პოლიტიკაში შემოიჭრა, მაშინდელი მოტივი სულ სხვა იყო, ის იმ ტიპის ადამიანია, სადაც ფულს და ძალაუფლებას აქვს მნიშვნელობა. ფაქტია და მაგასაც ვხედავთ, რომ ხელოვნების წარმომადგენელთა ძალიან დიდი ჯგუფი, მთელი ლამაზი ოპორტიუნის მხარეს იკავებს, დავარქვათ ამას ნაცვების მხარე, თუ, ზოგადად, ოპორტიუნის მხარე. თანაც, ამ მხარდაჭერაში მათ მატერიალური ან პოლიტიკური სარგებელი არ ელოდებიან. ვფიქრობ, ხელოვანი ხალხი ცუდად ერკვევა პოლიტიკაში, განსაკუთრებით, მომღერლებში. ეს ადამიანები ცუდად ერკვევიან პოლიტიკაში არა იმიტომ, რომ ვინმე უკეთესად ერკვევა, უბრალოდ, მოცემულობა ასეთი, რომ ხელოვნებაში და სპორტსმენებში, რომლებიც ემსახურებიან ამ ნიშნით ერთმანეთს, პოლიტიკაში ცუდად ერკვევიან. ამავე დროს, ეს ხალხი სახელოანია, საზოგადოება მათ უყურებს და მათაც უნდა უნდა თავისი პოლიტიკური გეგმების მანიფესტირების, გასაჯაროების პრეტენზია.

– ამ ტიპის ხელოვანების ცენზის ნაკლებობას ხომ არ განიცდიან, როცა სახელოვნებო ცენზის ნაცვლად რუსთაველზე პოლიტიკურ ავანსცენაზე იკავებენ ადგილს და თეატრალური პუბლიკის ნაცვლად პოლიტიკურად ანგაჟირებულ ხალხს მიმართავენ? შეიძლება ვიფიქროთ, რომ ასაკთან ერთად ხელოვანი ადამიანებზე მოთხოვნა ნაკლებია და ამიტომაც პოლიტიკაში ახდენენ რეალიზაციას?

– სცენაზე გასვლის ნაკლებობა შეიძლება მათ არ ჰქონდეთ, საკმაოდ დიდი ფიგურები გვახსოვს ქართულ სინამდვილეში, განმეორებული სახელებით, მაგრამ მათ ისეთი პოლიტიკური პოზიცია ჰქონდათ, გავიკვირდებოდათ. ბუბა კიკაბიძე გამახსენდა ამასთან დაკავშირებით.

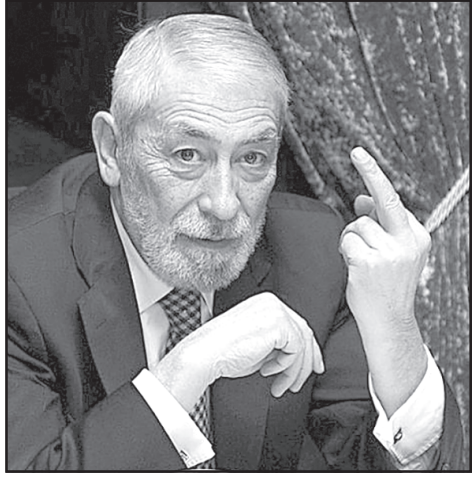
– 90-იან წლებშიც ასე იყო, ინტელიგენცია განუდგა ზვიად გამსახურდიას. სხვათა შორის, ერთი უცნაური დამთხვევაა, რომ ინტელიგენციის ზუსტად ის ნაწილი, რომელიც

ზვიადს ებრძოდა, დღესაც ბრძოლაშია, თორღ ებრძვის ახლანდელ ხელისუფლებას.

– მაშინაც ასე მოხდა, როგორც ჩანს, ასეთი სახელოანი ფენების ხელნერა. თორღე მინაზე მომუშავე გლეხი თვლის, რომ პოლიტიკაში შეიძლება არ ერკვეოდეს, რადგან ის მინათა დაკავებული. ასევე, მუშა, მიზნისმენიცი კი შეიძლება არ ერკვეოდეს პოლიტიკაში, თუმცა მიზნისმენს მაინც პოლიტიკასთან ანგარიშსწორება და პოლიტიკაში გარკვევა უნდა. უამრავი პროფესიაა, რომელიც პოლიტიკასთან არ არის უშუალო კავშირში. მათ შორის, მასწავლებლობა, ექიმობა, მათ თავიანთი საქმე აქვთ, სწორედ იმიტომ, რომ თავიანთი საქმე მათგან ძალიან დიდ ინტელექტუალურ რესურსს და დროს ითხოვს, ალარ რჩებათ პოლიტიკაში გარკვევის დრო. აგერ, ექსპერტებად ვითვლებით, გამუდმებით ვადევნებთ თვალს პოლიტიკას და პერიოდულად ანგარიშს ვაბარებთ საზოგადოებას, მაგრამ არც ჩვენ გვაქვს გარანტია, რომ პოლიტიკაში სრულყოფილად ვერკვევით. ფაქტია, ადვილი არ არის პოლიტიკაში გარკვევა. მით უმეტეს, ისეთ არეულ პერიოდში, როგორშიც გვიწევს ცხოვრება. ამიტომ ნუ ვიქნებით მომთხოვნი სხვადასხვა ფენის სპეციალისტების მიმართ, რომ უსცილებლად უნდა ერკვეოდნენ პოლიტიკაში. ამ სფეროში გარკვევა არანაკლებ ძნელია, ვიდრე მედიცინაში გარკვევა. რატომ არ ვთხოვთ მსახიობებს, დიპლომატი დაუსვან ავადმყოფს? იმიტომ, რომ ვთვლით, ეს რთულია. ამ დროს აქ ერთი ავადმყოფი ადამიანის ორგანიზმზე საუბარი, პოლიტიკასთან დაკავშირებით კი მთელი სახელმწიფოს ორგანიზმზე საუბარი. დღეს, მაგალითად, ერთ სახელმწიფოზე კი არა, პლანეტის პოლიტიკური ცხოვრების დიაგნოზზეა ლაპარაკი და სწორედ ამ გლობალური დიაგნოზიდან უნდა გამოვიყვანოთ საქართველოს პოლიტიკური დიაგნოზი. ამდენად, რა უფრო ადვილია – ექიმობა, თუ პოლიტიკაში გარკვევა?!

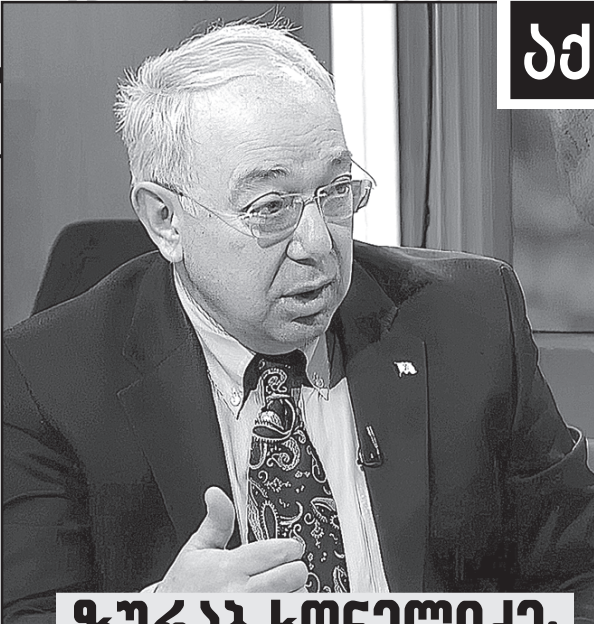
– ხელოვანი ადამიანების მერკანტილური ინტერესები არასდროს გამოირიცხებოდა. სააკაშვილმა იცოდა ინტელიგენციის „შემშის“, გადაბირების ხერხები, ხან ინდაურს მიაართმევდა მათ, ხან სხვა საჩუქარს, სხვა საქმეა, როგორ მოიხსენიებდა მათ – ჩარეცხილებად, თუ ჩაურეცხავებად...

– გეთანხმებით, ეს ხერხები ყველა ხელოვნებაში იყო. შევარდნაძესაც ჰქონდა ეს ხაზი, იგი სპეციფიკურად განიხილავდა ცნობილ ადამიანებს, ყველა პოლიტიკოსს აქვს ეს ხაზი სწორედ იმიტომ, რომ ცნობილ ადამიანებს ვაყვარებთ აქვთ სხვა ადამიანებზე. ჩვენი საუბარი რაციონალური დიალოგია და არა პიარისთვის საუბარი, მოსახლეობას უნდა გავუზიაროთ რაციონალური პოზიცია, მოსახლეობის ასეთი პოლიტიკური კვალიფიკაციის ამაღლებისთვის კი უპირანია, გვახსოვდეს, რომ, პრაქტიკულად, პოლიტიკაში კომპეტენციის ხარისხი ყველგან ძალიან დაბალია, მით უმეტეს, ახალგაზრდებშია ძალიან დაბალი, რადგან მათ გამოუცდილობა აქვთ. თუმცა ეს არ ნიშნავს, რომ პოლიტიკური იმპულსიც დაბალია ახალგაზრდებში, პირი-

ხელოვანი ადამიანებს
რატომ უნდა უნდა ცუდებოდეს,
ემსახუროს პოლიტიკოსებს
და, მით უმეტეს,
მწამებელთა
პარტიას – ნაცვებს?
ხელოვნება ხომ,
წესით, ჯალათებისგან
შორს უნდა იყოს?

და ამიტომ სტუდენტური მოძრაობები, როგორც წესი, ულტრალიბერალურია.
– სააკაშვილიც ახალგაზრდებზე მუშაობდა, „პარტიოტული მანაკეში“ შეუქმნა, მაგრამ მხოლოდ ახალგაზრდებით არ შემოიფარგლებოდა, მუხრან მაჭავარიანსაც ეწვია საჩხერეში, მართალია, ავტორის თვალში მისი ლექსი კარგა გვარაიანად დაამახინჯა, მაგრამ მის „განაცხებასაც“ აპირებდა, რამაც პოეტმა უარი შეუთვალა. მუხრან მაჭავარიანის სასახლეოდ უნდა ითქვას, რომ მისი „განაცხება“ მიშამ ვერ მოახერხა, ნივთი ინტელიგენციისთვის დამახინჯებელი პირადი ფერობა მუხრან მაჭავარიანმა არ იკადრა და შემდეგი სიტყვებით გამოისტუმრა შეცმუნებული სააკაშვილი – „ხალხი ცოლოა, მიშა“, ანუ გააგვიანა, რომ მიშას მიერ დადგმული ხელოვანი მედნიერება ადამიანების უმედურებაზე იყო აგებული. ეს იმ დროს გმირობის ტოლფასი იყო. რაც შეეხება პაატა ბურჭულაძეს, ინტელიგენციის უყვარს თავის მოქონება, პარტიისთვის და კვარცხლბეკზე აყვანა, მაგრამ დაჯარიმების წყაბამ, ალბათ, მასზეც იმოქმედა.
– ალბათ, პაატა ბურჭულაძის განაწყენების ერთ-ერთი ფაქტორი დაჯარიმება იყო. ვარდა ამისა, თვითონაც აღნიშნა, რომ მას ოპერის თეატრის შენობა არ დაუთმეს იუბილესთან დაკავშირებით. ეს ხალხი პარტიისა შეჩვეული. ვინც პარტიის-ცემით აღარ მოექცევა, მერე იმათზე ბრაზობენ.
შსაუბრა
მანანა ნოზაძე

გიორგი კვანტრაქვილი:

„საქართველოს ხსნა ღვეს ინტეგრაციული პროცესების სიბრტყეზე, მაგრამ რეალური ინტეგრაციის შესაძლებლობა ჩვენთვის არსებობს მხოლოდ სამხრეთი კავშირების გასწვრივ“... ამის შესახებ სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, საქართველოს განათლების მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი, პროფესორი გიორგი კვანტრაქვილი საუბრობს. მისი თქმით, ქართული სახელმწიფოს ორგანული მთლიანობის აღდგენა სამხრეთ კავკასიაში კონფლიქტების მოგვარების ერთიან პროცესთან ასოცირდება და საქართველოს, ამერიკისა და სომხეთის რეგიონული სივრცის ერთიანობის მარეგულირებელი ინსტიტუციური სისტემის შექმნას მოითხოვს. როგორ ღვიბრუნოთ აფხაზეთი და როგორ ღვიბრუნოთ ჩვენს ისტორიულ ოჯახს, სამხრეთი კავკასიას, ამ და სხვა საინტერესო კითხვებზე პასუხს ინტერვიუდან შეიტყობთ.

ყველა უბედურების სათავე ჩვენ პართ, რადგან დღევანდელი დღე ჩვენ შევქმენით!

– ბატონო გიორგი, აფხაზეთის დაკარგვიდან თითქმის 32 წელი გავიდა და, ფაქტობრივად, ურთიერთშერიგებისკენ წინ გადადგმული ნაბიჯიც არ ჩანს. ამ გადმოსახედიდან როგორ ვესახებათ, არსებობს თუ არა ქართულ-აფხაზეთის პრობლემის მოგვარების საშუალება?

– დღეს ჩვენ ვცხოვრობთ ცვალებად, გლობალიზებულ, გეოპოლიტიკური გარდაქმნების, საერთაშორისო პოლიტიკის რეგიონული ნიშნით დაქსელების მულტიპოლარულ სამყაროში. ამავე დროს, სახეზეა მემკვიდრეობით მიღებული დროებითი გაცივებული ქართული სახელმწიფო, რომელიც მსოფლმშედეგლობითი ხასიათის, უმთავრესად, საგარეო ორიენტრთან დაკავშირებული რადიკალიზმის გამო, დამატებითი გამოწვევების წინაშე დგას.

ჩვენ გავუზიარებთ სიმართლეს და ვენერავთ სიმართლის თქმის შიშს. ამ ინტერვიუს მიზანი არ არის, რომ საზოგადოებას სიმართლე მოვახვიოთ თავს, მაგრამ მე მინდა ისეთ რამეზე ვისაუბროთ, რომლის გარეშეც სიმართლეს ვერ გავიგებთ და რომლის გარეშეც ჩვენი მცდელობა არ იქნება მიმართული ქვეყნის ერთიანობის აღდგენისკენ!

სტამბილური მშვიდობის უქონელი, გეოპოლიტიკური გარდაქმნების ეპოქა დადგა, მსოფლიო იქცა სამომხმარებლო ბაზრად და დაიწყო ეგზისტენციური კრიზისის სამყაროში. საქართველო კი ამ სამყაროს ნაწილია. ის, რასაც ჩვენ პოლიტიკურ პროცესს ვეძახით, სინამდვილეში იდეოლოგიური პოლიტიკაა და თვითონ იდეოლოგიაც პოლიტიკის რეგულატორია. დღეს ჩვენ რასაც ვაკეთებთ, ძირითადად, ვებრძვით შედეგებს. შედეგთან ბრძოლას კი აზრი არა აქვს, თუ ამ შედეგის წარმოშობის მიზეზი ვერ დავადგინებთ. უნდა ვიპოვოთ სახელმწიფოს გადარჩენის პრინციპიდან გამომდინარე, ანუ ჩვენი აზროვნება და მოქმედება უნდა იყოს პრაგმატული!

ჩვენი პირველი რიგის ამოცანა არის ქვეყნის ერთიანობის აღდგენა, მაგრამ რატომ არ ხერხდება ეს?! – კარგად ვიცით, რომ ის პრობლემები და კონფლიქტები, რაც იყო და არის აფხაზეთში და ე.წ. სამხრეთ ოსეთში (მიღა ქართლის მთიანეთში), ქართულ-აფხაზეთი და ქართულ-ოსური არ არის. ეს იყო პოლიტიკური კონფლიქტი, რომელსაც სისტემურად აღვივებდა საბჭოთა იმპერია და მიმართული იყო საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის წინააღმდეგ. როგორც კი საქართველო დამოუკიდებლობის გზაზე დაგმდა ნაბიჯებს, იმპერიული ძალების რეაქცია იყო უსწრაფესი და სუპრანაციონალური მოძრაობა საქართველოს წინააღმდეგ მიმართულ პოლიტიკური ბრძოლის იარაღად აქცია.

ჩვენ ვამბობთ, რომ რუსეთთან დაძაბული ურთიერთობის მიზეზი არის აფხაზეთი, მაგრამ ასე არ არის! აფხაზეთი არის შედეგი ქართულ-რუსული ურთიერთობების და არა მიზეზი, მაგრამ ამ ურთიერთობის აღდგენა დღეს არ არის დამოუკიდებელი მხოლოდ რუსეთის ფედერაციაზე. თანამედროვე ეტაპზე

- გადავიტანოთ სახელმწიფო პოლიტიკა რეგიონული პოლიტიკის კონტაქტში!
- ქვეყნის საგარეო ორიენტრს მისი ისტორიული აუსილაბლობა განსაზღვრავს!

საერთაშორისო ვითარება შეიცვალა, საქართველო მსოფლიო პოლიტიკურ რუკაზე დამკვიდრდა, როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო, ყველა საფუძველი გვაქვს, ჩვენი საგარეო პოლიტიკა ემართა ჩვენი ქვეყნის ინტერესების მიხედვით. შესაბამისად, აფხაზეთის და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის პოლიტიკური კონფლიქტის მართვის სადავეები ჩვენს ხელშია. უნდა ვავიგებთ, რომ ერთადერთი ვარიანტი, რომელსაც უნდა საქართველოს მთლიანობის აღდგენა, არის ქართველი ერი, დანარჩენი არავინ არ არის დაინტერესებული ამ პრობლემაში!

– როგორც ცნობილია, არც აფხაზეთი არიან კმაყოფილი და მედნიერი სამი ათეული წლის წინ განვითარებული მოვლენების შედეგებით. საინტერესოა, ახლა როგორია მათი განწყობა ჩვენი ქვეყნის მიმართ, არ სურთ დაბრუნება?

– თუ გავაჩვენებთ საჭიროებას და დაგვანახებთ აფხაზს ჩვენს აუსილაბლობას, დამატებითი სარგებლის მიღებაში, შემდეგ უკვე შეიძლება მათ დაბრუნებაზეც ვისაუბროთ. აფხაზების სარგებელი მისი იდეოლოგიის შენარჩუნებაა, რადგან მისი ფიზიკურად გადარჩენის საკითხი დღეს დღეს საფრთხის წინაშეა. აფხაზის მიზანი იყო, იმ სივრცის არაქართული გაფართოვება, რომელიც ქართულ-აფხაზურ სივრცედ არის ცნობილი, და დაეკავებინა ქართული სივრცე, მაგრამ რეალურად მან არათუ ქართული სივრცე დაიკავა და გაიფართოვა, არამედ, თვითონ აფხაზური სივრცე შეიძინა, რადგან სივრცე ვერ იტანს სისარნიულს, აფხაზებს 30 ან 30მდე ის რეაგირებს, რომ დაარსებული სივრცე აეთვისებინა. ეს სივრცე ათვისების სხვა ხალხებზე, სხვა ურგებზე, რომლებსაც მემკვიდრეობა და რეაგირება უკონტაქტო და დღეს ამ სივრცეში მცხოვრები ადამიანები მოსახლეობა არის

უნდა გავიგებოთ, რომ საქართველოს არჩევანის გაკეთების უფლება არა აქვს. არჩევანი არის ფუფუნება. ვინ მოგსა უნდ ახის ფუფუნება?! – არ გადაინარო, გადაიტანე სახელმწიფო პოლიტიკა რეგიონული პოლიტიკის კონტაქტში! – ახას ვაგებო გე 1993 წლიდან!

უკვე უშვინდობს. ამიტომაც, როგორც ქართველისთვის არის მიღწეული ეს სივრცე კვდომისკენ, ასევე აფხაზისთვის!

ამ მიზანს ჰყავს ორი პატრონი: ქართველი და აფხაზი. თუ აფხაზეთიდან დევნილი ქართველი მოსახლეობა დღეს საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში ცხოვრობს, ეს იმიტომ, რომ მას ყველგან „ეცხოვრება“, რადგან საქართველო მისი სამშობლოა. აფხაზს კი აფხაზეთის გარდა, სხვა სამშობლო არა აქვს. აფხაზი საერთოდ უსამშობლოდ რჩება. მისი გადარჩენის, იდენტობის შენარჩუნების, ფიზიკური განადგურებისგან სხვის ერთადერთი გზა არის კვლავ რეინტეგრაცია ქართულ სივრცეში. თუმცა, ეს ყველაფერი მათ, ჩვენ უნდა დაგვანახოთ!

დღეს, როცა ქვეყნის მთლიანობის აღდგენა გვინდა, უნდა გავიგებოთ, რომ იმდენი შევდობა იქნა დაშვებული და ისეთი არასწორი გზით განვითარეთ, წლების განმავლობაში, ურთიერთობების დარეგულირების პროცესი, რომ მოვახდინეთ პრობლემის ფორმალური ინტერნაციონალიზაცია. მე მაღალი ვარაუდი იქვს, რომ მათ, რომლებიც ჩართული იყვნენ სამშვი-

დობო მისიგებში, მაგრამ ისინი ჩვენს გასაკეთებელს ვერ გააკეთებენ. ნებისმიერი ქვეყანა, რომელიც შემოდის ამ პროცესში, შემოდის უპირველესად, პირადი ინტერესებიდან გამომდინარე.

– კონკრეტულად, რას გულისხმობთ ფორმალური ინტერნაციონალიზაციაში?

– ერთხელ, როცა კელი დევნის ვესაუბრე, გავიგევა გამოხატა და მკითხა, რატომ არის ქართულ საზოგადოებაში გავრცელებული დამოკიდებულება ამერიკის ხელისუფლებისადმი? – მართლაც, ამერიკის მხრიდან საქართველოს ჰქონდა უზარმაზარი დახმარება, მათ შორის, კონფლიქტური სიტუაციების დროს. პირველი ომის დასრულების შემდეგ აფხაზეთში, რომელიც 13 თვე და 13 დღე გაგრძელდა, აშშ-ის ინიციატივით შეიქმნა გაერო-ში საქართველოს მეგობართა ჯგუფი. სხვა სახელმწიფო ამას ვერ გააკეთებდა, იმიტომ, რომ ამდენი ძალა და ვაგლენა სხვას არავის ჰქონდა. შეიქმნა ფორმატი, სადაც გაერთიანდნენ მსოფლიოს წამყვანი სახელმწიფოები. აშშ-დან შემოვიდა უზარმაზარი დახმარება, სხვადასხვა ფორმით, სხვადასხვა სახით... ეს იყო პუბლიტარული დახმარება, რაც ძირითადად, დევნილ მოსახლეობას და დაზარალებულ რეგიონების აღდგენას უნდა მოხმარებოდა. თუმცა, ეს მხარდაჭერა არ მომსახურებია კონფლიქტის დარეგულირებას და მისი დადებითი შედეგები არ ასახულა მოსახლეობაზე. ის მოხმარდა რეჟიმს. ეს მხარდაჭერა გახდა რეჟიმის შენარჩუნების და რეჟიმის ძალაუფლების გახანგრძლივების საფუძველი. საზოგადოების თვალში, მსოფლიოს გაერთიანება კონფლიქტის გარეშე, დაუკავშირდა საქართველოში მოქმედი ხელისუფალის, ედუარდ შევარდნაძის იმიჯს. ამ დროს საშინაო პრობლემა ფორმალურად იქცა საგარეო პრობლემად. რაც შეიძლება უკეთესად მოგვხატოს, გავიხატოთ შიგნით მოგვიგებინა, გავიხატოთ ქვეყნის ფარგლებს გარეთ და

ცანას სხვა პასუხი არა აქვს! არ შეიძლება, სხვა პასუხი ჰქონდეს! არსებობს პასუხის შეცვლის ერთადერთი გზა – როცა იცვლება ამოცანის პირობა, ანუ როცა მოცემულია სხვა იმეტი...

იმ ძველგადაცემულ „ჩინური პერიდიკა“ რომლებსაც თავიანთი ინტერვიუები აქვთ და ამ ინტერვიუებში შეიძლება ჩაერთონ...

მეორე შემთხვევა, ისევე ამერიკასთან დაკავშირებით, იყო ავიაციის ომი, რომელიც რამდენიმე დღე გაგრძელდა. კარგად გვახსოვს იმხანადაც ამერიკის მხარდაჭერა და თანადგომა როგორ გამოიხატა. გვახსოვს უნენის ფორმირება და მოლაპარაკებების 60-მდე რაუნდი...

90-იან წლებში ჩვენ საქართველოს ერთიანი სივრცისგან ამოკვეთეს აფხაზეთი. შემდგომ უკვე, 2008 წელს, ერთიანი სივრცისგან ამოკვეთეს ე.წ. სამხრეთ ოსეთი, რითაც მთლიანად საქართველო ამოკვეთეს რეგიონის კონტექსტიდან!

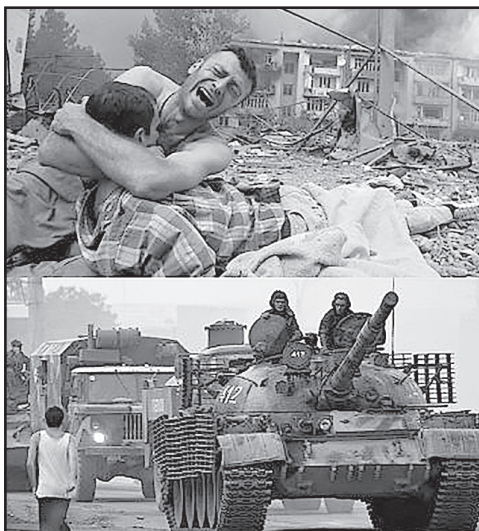
– როგორც აღინიშნა, უცხო ქვეყნებისთვის რომ არ „ჩამოგვეკვიდა“ ეს ტერიტორია, ჩვენს ქვეყანას მარტო როგორ გაუმკლავდებოდა ასეთ გამოწვევებს?

– ისევე გავსკლავდებოდა, როგორც ამის შემდეგ უნდა გავსკლავდეს! არ მინდა ისე წარმოვიდგინოთ, თითქოს ეს პერიოდი, 32 წელი იმის მანძილზე გადიოდა, რომ პრობლემა არის მოუგვარებელი! – არა! ეს არის იმის მანძილზე გადიოდა, რომ ჩვენ მივიდვართ არასწორი გზით და ვცვლიდებით პრობლემის დარეგულირების შესაძლებლობებს.

ბოგადად, ამოცანას აქვს ერთი სწორი პასუხი, თუმცა, ის შეიძლება სხვადასხვა ხერხით მიიღოს. ჩვენ რა ამოცანის წინაშე ვდგავართ, ის უკვე უჩვენოდა ამოხსნის და პასუხის მიღებულად, რომელიც ჩვენ არ გვინდა. თუმცა, ჩვენ მაინც ჯიუტად დავდივართ ამ ამოცანის უნერვებში, ბრიუსელში, ვაშინგტონში, ნიუ-იორკში, რუმად მოსკოვში... და ვითხოვთ, ამოვებისანამ ამოცანა, იმ იმედით, რომ იქნება სხვა პასუხი მივიღოთ, მაგრამ ვერ ვხედავთ, რომ ამ ამო-

ბას: საქართველო, როგორც შვიდი წლის წინ, დასავლეთისა და აღმოსავლეთის, კავკასიური სინთეზის ქვეყანა, წარმოადგენს არამხოლოდ ქართულ, არამედ, სამხრეთ კავკასიურ და ზოგადად, კავკასიურ სივრცის შემადგენელ ნაწილს. მისდამი ინტერესი რეგიონული სივრცით განხორციელებული არის განპირობებული. ეს გარემოება არ იძლევა შესაძლებლობას, რომ ქვეყანამ, სხვა გავლენიანი ძალის ცენტრების ნების საწინააღმდეგოდ, აღიდგინოს ორგანული მთლიანობა.

ჩვენს სამოქმედო არეალად უნდა განვიხილოთ სამხრეთ კავკასია. მიღობა გამოიწვევს რეგიონში რომელიმე ძალის დომინირებას და ქართული სივრცისადმი გარე ძალების ინტერესსაც.

ქვეყნის გარეთ საქართველოს რეგიონული სივრცით პოზიციონირება მთითხვს ქვეყნის შიგნით მოვლენების დინამიკის შეცვლას და საერთო ეროვნული პროცესის შექმნას. აღინიშნულ მიზანს ვსახსურება იდეა, რომელიც შექმლეს ერის, საზოგადოების, განსაკუთრებით ყველაზე მოტივირებულნი და ჯანსაღი ნაწილის, სტუდენტი-ახალგაზრდობის კონსოლიდაციას.

– კონკრეტულად რა პირად სარგებელს ელიან ამ პატარა ქვეყნისგან მსოფლიოს გიგანტი სახელმწიფოები, რა ინტერესი აქვთ საქართველოს მიმართ?

– საქართველოს ბანილიავენ რამდენიმე კონტექსტში: ძირითადი ფაქტორი არის, ჩვენი ქვეყნის გეოპოლიტიკური მდგომარეობა, გეოგრაფია, ჩვენი გეოგრაფიული მდგომარეობა და მდებარეობა. ჩვენი გეოგრაფიული მდგომარეობა და მდებარეობა არის ადრეულად დადგინებული. ჩვენი გეოგრაფიული მდგომარეობა და მდებარეობა არის ადრეულად დადგინებული. ჩვენი გეოგრაფიული მდგომარეობა და მდებარეობა არის ადრეულად დადგინებული.

ქვეყნის გეოპოლიტიკა არის ყველაფრის განმსაზღვრელი. საქართველოს სხნა დღეს ინტერაციული პროცესების სიმრეცხე, მაგრამ რეალური ინტერაციის შესაძლებლობა ჩვენთვის არსებობს მხოლოდ სამხრეთ კავკასიაში. ჩვენი სამოქმედო არეალი არის სამხრეთ კავკასია – საქართველო, აზერბაიჯანი და სომხეთი. ჩვენი ქვეყნის გამოთიანება მარტო საქართველოს ინტერესებში კი არა, აზერბაიჯანის და სომხეთის ინტერესებშიც შედის. არ იფიქროთ, რომ სომხურ-აზერბაიჯანული კონფლიქტი დაშლად. ტერიტორიული პრობლემა გადაწყდა, მაგრამ კონფლიქტი არ დაშლად. ამ კონფლიქტის მოგვარების ერთადერთი გზა არის ერთიანი რეგიონის კონტექსტში. აფხაზეთის პრობლემის მოგვარება ერთიანი რეგიონის კონტექსტშია შესაძლებელი, ცალკე ეს ვერ მოგვარდება. ქართულ სივრცეში ამერიკული ინტერესი რო-

გორ წარმოვიდგინოთ? ჩინეთის ინტერესი, თურქეთის, ირანის და ა. შ... არ ჰყოფენ ამას სივრცე! საქართველოში ეს არ გამოვა! ამიტომ ან აქეთ უნდა გადაიხარო, ან იქით და წინისმიერი გადახარა, ქართული სახელმწიფოსთვის, არის დამლეულებელი. უნდა გავეგრძელოთ, რა მიზანი უნდა გვაქვს? უნდა გავიგოთ, რომ საქართველოს არჩევანის გაკეთების უფლება არა აქვს, არჩევანი არის ფუფუნება. ვინ მოვცა შენ ამის ფუფუნება?! – არ გადაიხარო, გადაიხარე სახელმწიფო პოლიტიკა რეგიონალური პოლიტიკის კონტექსტში! – ამას ვამბობ მე 1993 წლიდან!

როგორც აღინიშნა, ჩვენი სახლი არის სამხრეთ კავკასია. როგორც სამოქმედო არეალი, ჩვენ მხოლოდ სამხრეთ კავკასია უნდა ავიღოთ, იმდენად, რომ ჩრდილოეთ კავკასია არის რუსეთის ფედერაციის ნაწილი. შენ მასთან ურთიერთობას ვერ დაალაგებ, თუ მისი ნაწილი საკუთარი სივრცის ნაწილად აქცი, ან ამის მცდელობა გეყენ, მაგრამ თუ შენ არ იქნები პრობლემის შემქმნელი ჩრდილოეთ კავკასიისთვის და გააჩენ დამატებით სარგებელს რუსეთისთვის, ეს პრობლემა მოგვარდება! რუსეთი უკან კი არ წაიღებს ალიანსს, მაგრამ მისი ალიანსი იყო პასუხი იმ ამოცანაზე, რომლის წინაშეც მიზანსაკმაკვლობა დააყენა ისინი! თუ ჩვენ მივიწყებთ მოკვებით, მაშინ ახალ მოქმედებას ექნება ახალი პასუხი. ოღონდ წინასწარ უნდა განვსაზღვროთ, რა პასუხზე ვაპირებთ ამ ახალი მოქმედებით. ამ შემ-

თხვევაში, რუსეთის (და არა მხოლოდ მისი) დამოკიდებულება იქნება „გააერთიანე და მეტი სარგებელი მიიღე“ და არა „დაყავი და იბატონე“! – როგორ ფიქრობ, ვიდრე ვლადიმერ პუტინი იქნება რუსეთის ფედერაციის სათავეში, არის ჩვენი ისტორიული ტერიტორიების დამარუნების შესაძლებლობა? საჭიროდ მიგაჩნიათ მათთან დიალოგი?

– არანაირი მნიშვნელობა არა აქვს, ვინ იქნება რუსეთის ფედერაციის სათავეში. რუსეთი არის ისეთი, როგორც არის, ის არ შეიცვლება! რუსეთის შეცვლას კი არ უნდა ვცხოვრობოთ, ჩვენ უნდა ვცვალოთ, რუსეთის საქართველოსადმი დამოკიდებულება შევეცვალოთ ჩვენი სასარგებლოდ. რეგიონული პოლიტიკის კონტექსტში! ჩვენ რუსეთს არ ველაპარაკებით და, რა თქმა უნდა, უნდა ველაპარაკოთ მას. მე არ ვამბობ, რომ უნდა ავადგინოთ დიპლომატიური ურთიერთობა. სანამ ქვეყნის ერთიანობა არ აღდგება, დიპლომატიური ურთიერთობა არ უნდა აღდგას. თუ ეს დაქვიანა, მაშინ ყველა ნაბიჯი უნდა იყოს გათვლილი, არა ისე, როგორც რუსულ პოლიტიკას სურს: „შენ იმორჩილე, გადავდგინო ნაბიჯი, „ა შამ პასემტრია“ – ასე არ გამოვა! ერთი-ერთზე ყველასთან დავებარებებოთ, მაგრამ სამს ერთად ვერ დავებარებებოთ! გლობალიზაცია რეგიონალიზაციისკენ გვიბიძგებს და ზურგს რატომ ვაქცივთ ამ შესაძლებლობას?! უნდა გავზარდოთ სამოქმედო არეალი და უნდა გვახსოვდეს, რომ მათგან რეგიონის ქვეყანა არ განსაზღვრავს, ამას განსაზღვრავს ისტორიული აუცილებლობა! საქართველოსთვის, აზერბაიჯანისა და სომხეთისთვის ამ აუცილებლობას ქმნიან გეოპოლიტიკური ძალების ცენტრები.

ყველა უგადრების სათავე ჩვენ ვართ. რატომ? – დღევანდელი დღე ჩვენ ვეძებებით, როცა ქვეყანას განვსაზღვრეთ განვითარებადი ქვეყნის სტატუსი და ზარ-გაიმით ვიფიქრობოთ; როცა ვამბობთ, რომ ამ ქვეყნის რეალური მისია მდგომარეობს იმაში, რომ ქვეყანა არის ტრანსკავკასიური დარეგულირების; როცა ვამბობთ, რომ უნდა გავაჩინოთ ამ ქვეყნის მიმდევრობა! – იმით, ეს საკმაკვლეობის რისკი მინიმუმია? ეს არის განმარტება! როცა ჩვენი ქვეყანა გავითვალისწინებოთ, მიმდევრული მათთან უნდა არის ჩვენი ქვეყანა და დარეგულირების ფუნქციას აქვს, მაგრამ ეს არ არის ქვეყნის არსის განმსაზღვრელი. ეს მისი შინაგანი არსის ნაწილია. მიმდევრობა კი არა, თუ გინდა, რომ უნდა იმდენად დამოკიდებულყოფილი ვიქნეთ, როგორც ჩვენ ვართ.

მალო, უნდა გააჩინო შენი საჭიროება და დაანახო შენი ქვეყნის აუცილებლობა უცხოურ ქალაქს, დამატებითი სარგებლის მიღებაში. თან უნდა აჩვენო ამ სარგებლის მიღების ფორმა, სადაც კოლიმპონი მათამაშის ნახშირი იმეტი დასვლი.

საქართველო დერეფანი არ არის, საქართველო არის ბიდი – ბიდი ისტორიების, კულტურების, ცივილიზაციების და ა. შ... საქართველო არის დამაკავშირებელი დასავლეთისა აღმოსავლეთთან. კონტინენტების დამაკავშირებელი ბიდი საქართველო და შენ დაყავს ეს დერეფანი ფუნქციონირებს! როცა საქართველო გეოპოლიტიკის დერეფანია, ჩვენ მივიდვართ იქამდე, რომ დანამატის კი არ იქნება საქართველო გეოპოლიტიკის! თუ დერეფანი ხარ, იდენტობას როგორ შეინარჩუნებ?

– გემასხვრებათ, როგორი აუცილებელი მოწყვა რამდენიმე თვის წინათ მიიწია ივანიშვილის განცხადებას, რომ ჩვენს ოს დეზას და ძმებს მოდიმი უნდა მოვუხადოთ. გუნებრებია, იგივე იგულისხმებოდა აფხაზეთთან მიმართებაშიც...

– ბატონო გიორგი, ბანსხვლავ არასწორად მინდა გაგაგოთ, თუმცა, საგომოდ რეაგონირებთ იმდენად დიდი გეგმას, რადგან აფხაზს ქართულზე ახლორეალი დადამინება არააფხაზ ვყავს, და არც ქართველს ვყავს ვინც აფხაზზე ძვირფასი! არსებულ მდგომარეობა ამ უახლოეს ხალხებს შორის არ ითხოვს გომდის მიხდას? არ უნდა ვითხოვოთ ერთმანეთს ვახლოვება? არ უნდა მივხატოთ ერთმანეთს? ჩვენს ადგილს ხოდა ერთმანეთისთვის ვხრავინ ჩაანახვლავს! თუ გვინდა იღვწოვით ვინაჩვენება და განვითარება, ჩვენი ქალა არის ერთობაში... თუმცა „გომდის“ საკარგისი არ არის, აუცილებელია მოხდა. გვინდა გეგმითის მოხდა შევიძლება, რაც აფხაზმა ჩაიტანა მოხდას ჩვენთან არსებულ მდგომარეობაზე, მაგრამ ჩვენ არ ვხვდებით ის, რაც აფხაზს ვახლოვება ჩვენ დიდი ვართ – მხოლოდ რაოდენობაზე ვი ვართ, ჩვენი მენძლობა, ჩვენი განათლება, კულტურა არ გვაძლავს იმის საშუალებას, რომ სხვის თაჩი გავპოვოთ! ჩვენი უნდა ვიყოთ მათთვის გაბალითის მიმდებარე, უნდა გვახსოვდეს, რომ გაიმუშავო მდგომარეობა არ არსებობს და არც არაფერი მარადიული!

– ბატონო ზურაბ, მინდა, რამდენიმე სიტყვით თქვენს წინაშე შესახებ გველაპარაკოთ. „შვედომის ქართული პარადიგმა“ 12 ენაზე ითარგმნა. თქვენ მიერ წარმოდგენილი იდეა და ხედვა ამერიკასა და ევროპის ქვეყნებში აღიარეს, როგორც საერთაშორისო ურთიერთობის ახალი ფორმა, დიპლომატიის ახალი სახეობა. ქართველი პოლიტიკოსები თუ ინტერესდებიან თქვენი მოსაზრებით, თუ იზიარებენ თქვენს იდეებს?

– როგორ გითხრათ, ხელისუფლების წარმომადგენლების მხრიდან ჯერ კიდევ ველოდები რეაგონებს, რაც შეეხება წიგნი წარმოდგენილი იდეა-პროექტს, – მშვიდობის ქართულ პარადიგმას, მას აქვს ორგანიზატორული და ინტელექტუალური პოტენციალი, იქცეს იმ ინტერგაციულ კონცეპტად, რომელიც საერთაშორისო პოლიტიკის ძირითადი რეგულატორი – დამატებითი ინტერესებისა და მსოფლიო მომხსენიებელ ძალთა ბალანსის დაცვით გააჩენს შესაძლებლობებს:

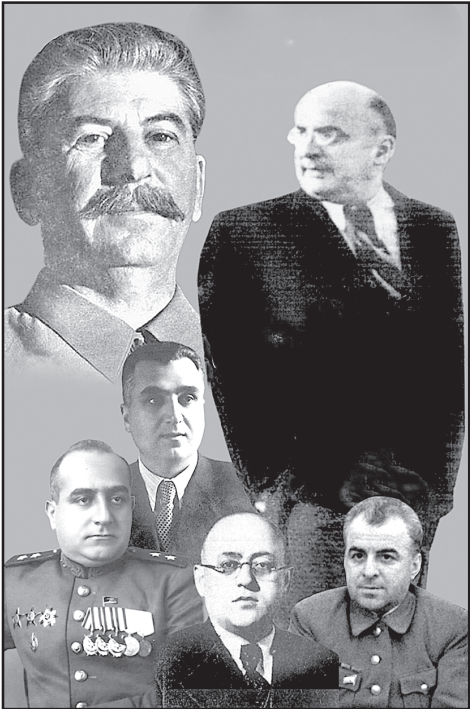
ა) სამი სახელმწიფოს: საქართველო-აზერბაიჯან-სომხეთისაგან შემდგარი ერთიანი გეოპოლიტიკური სამხრეთ კავკასიური სივრცე იქცეს ეროვნული, რეგიონული, გლობალური ინტერესების მორიგების თვისებრივად ახალ სივრცე-არეალად, შესრულდეს ევროპისა და ამის კონტინენტებს შორის სამშვიდობო ხიდის ფუნქცია.

ბ) ეფექტური გეოპოლიტიკური პოზიციონირებით, საქართველომ აღადგინოს ორგანული მთლიანობა, შეინარჩუნოს იდენტობა, უზრუნველყოს ქვეყნის უსაფრთხოება და იქცეს სრულფასოვან მულტიეთნიკურ ქართულ სახელმწიფოდ.

გ) სომხეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (პარტიური უნივერსიტეტების მონაწილეობით) იქცეს რეგიონში მშვიდობისა და მსოფლიოში სამშვიდობო განათლების საუნივერსიტეტო ჰაბად!

ქვეყნის უნიკალური გეოპოლიტიკური მდგომარეობა ხელისუფალის დამახსოვრება არ არის. ეს არის განცხადება ნება! და რა გზით უნდა იაროს საქართველო? – პარტონაჟი უნდა მოვიდეს მუნებასთან! ჩვენი მთავარი ამოცანაა, გავიგოთ განცხადების ნებით რატომ აღმოჩნდა საქართველო ამ სივრცეში; ამოხსნათ, რაში მდგომარეობს ჩვენი მისია და ვემსახუროთ ამ მისიის რეალიზაციას. ამ შემთხვევაში ყველა იპოვის თავის სარგებელს. თუმცა, დრო ჩვენ წინააღმდეგ მუშაობს. ვალიანტობით, რომ იქვე დროში ვსვსოვობთ, მაგრამ რას ვაკეთებთ მის შესახებ? – არაფერს! ველოდებით „კარგ დროს“ და ვინც კარგ დროს ელოდება, ის ცუდს ახანგრძლივებს. დრო კი არ მოდის, – დრო მდის, თუ მას დაასწარი, ან ჩამორჩი, ნაკლები ხარ, ადევნებული უნდა ვიყოთ დროსთან მიმართებაში!

საპროგრამო ნონა ქარაზაძე

კომუნისტური, რომელსაც საქართველო უმხრობდა უშუალოდ თამიზის კამი სკინდრომით (თუ რატომ, აბაზა - ქვემოთ).

უშიშროების სამინისტროში მუშაობა კვლავ ძველი მეთოდით გაგრძელდა. „ცემა 1938 წლის შემდეგაც იყო, როგორც რაფაელს, ისე რუხაძის დროს, მაგრამ რუხაძის დროს უფრო „სტოიკას“ იყენებდნენ, უკანასკნელ დროს კი ბორკილებში სვამდნენ. - უჩვენებს 1954 წელს დაკითხვაზე შინაგანი ციხის ყოფილი მფლობელი ს. კოვზოვი.

ნიკოლოზ რუხაძე გელაძის პირველად 1951 წლის 16 სექტემბერს წარუდგა წყალტუბოში, სამთავრობო ავარაკზე. მოგვიანებით ის გამოძიებას უამბობს, თუ რაზე ისაუბრეს ამ შეხვედრისას. სტალინს თურმე აინტერესებდა თურქეთის საკითხი, ქართული ემიგრაცია, იყო თუ არა საქართველოში ანტისამართა ორგანიზაციები და ჰქონდათ თუ არა მათ კავშირი ემიგრაციაში მყოფ მენშევიკებთან. ნ. რუხაძის უარყოფით პასუხზე აღუნიშ-

ბირებელმა ევგენი გეგეჭკორმა მისცა დავალება, შეეკრიბა ჯაშუშური ცნობები შემდეგ საკითხებზე: კოლმეურნეობა-თა რენტაბელობა საქართველოში, კოლმეურნეთა მიერ მიღებული საშუალო პროდუქცია, საკმარისია თუ არა ეს პროდუქცია, რამდენად შეადგება გლეხობა საკოლმეურნეო წყობაში, არიან თუ არა მათ შორის უკმაყოფილო ელემენტები, რა დამოკიდებულება აქვს ქალაქელ ინტელიგენტს საბჭოთა ხელისუფლების მიმართ მის მატერიალურ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით, არიან თუ არა უკმაყოფილონი და ამ უკმაყოფილების საფუძველი, რეპრესიები ინტელიგენციის შორის.

საზღვარგარეთთან კავშირის ხერხებსა და არხებზე ნამიჭიფილმა ჩვენება ჯერჯერობით არ მოგვცა.

ნამიჭიფილის საქმეზე გამოძიება მიმდინარეობს მისი ე. გეგეჭკორის დაზ-

ბოში ლაპარაკის შესახებ (საზღვარგარეთ საქართველოს აგენტურის ყოლის მიზანშეწონილობაზე) ნ. რუხაძემ ნამოაყრანტალა (წერს, სიმთვრალის გამო) საქართველოს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის ზაქარია ჩხუბინიშვილის ოჯახში სსრკ უშიშროების მინისტრის მოადგილის ლავრენტი ცანავასა (ჯანჭლავა) და რუმინეთში სსრკ ელჩის სერიოჟა ქავთარაძის პატივსაცემად გაშლილ სუფრაზე. იქ მყოფმა შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილემ, გენერალ-მაიორმა კონსტანტინე ზზიავამ უმაღლესი პატივი ჩააჭიკჭიკა და სსრკ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრს ს. ივანტი-ევთან აფრინა. ს. ივანტიევმა იგი, ბუნებრივია, სტალინს მიუჩვენა... სტალინმა პატაკი აკაკი მგელაძეს გადასცა, ასეთი რამ არასოდეს მოთქვამს, თბილისში ყოფნისას მიდი ნ. რუხაძესთან, ეს პატაკი მართლსაწაუთხე, კარგად დააკვირდა, როგორ იმოქმედებს და მერე მის თვალწინ დაწვინა.

აკაკი მგელაძემ დავალება შეასრულა და სტალინს უამბო, თუ როგორ დაპატარავდა, ჩაიფრებულა და წახდა გენერალ-ლეიტენანტი.

ნ. რუხაძემ სათანადოდ დააფასა, რომ გელაძემ აპატია უპატივგელი შეცდომა... ასე

ალეკო ასლანიშვილი

გეგეჭკორის საქმე

ამ ერთი საინტერესო ეპიზოდი მინდა გუაგოთ მკითხველს, რომელიც გემოთაგულს განამტკიცებს.

ბატონმა გელა ჩარკვიანმა მიაგმო მამამისის კანდიდ ჩარკვიანის ასეთი მოგონება:

„1951 წლის 3 ნოემბერს ჩემს კამინეტში ტელეფონმა დარეკა. ყურმილი ავიღე.

- რა კაცია ბარამია? - ყოველგვარი შესავლის, მოსალმების გარეშე მკითხა სტალინმა.

მივხვდი, რომ ეს შემთხვევითი შეკითხვა არ იყო, მის უკან აშკარად რაღაც იმალეობდა. უმაღლესად აღაფრთოვანებ, არც მზავი და მზავი და არც შამფური;

- ციდან ვარსკვლავებს არ წყვეტს, მაგრამ ცუდად არ მუშაობს, ამხანაგო სტალინ!

- თქვენ ვერ ხედავთ, რა ხდება თქვენ ირგვლივ, ამხანაგო ჩარკვიანო, მარამია მექრთამე და სახელმწიფო ქონების დამტაცებელია, თქვენ ზურგს უკან ავ საქმეებს აკეთებთ. და არა მარტო ის. ცუდად წავივით საქმე! - მითხრა მუქარით და ყურმილი დაკიდა.

გავშრი. არ ვიცოდა რა მეფიქრა. შემდეგ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი ნიკოლოზ რუხაძე ვიხმე. უმაღლესად აღაფრთოვანებ, ამხანაგმა სტალინმა ბარამიას შესახებ მკითხა-მეთქი. ამ დროს ჩემი მდივანი შემოვიდა შემფოთებული, უშიშროების სამინისტროდან დარეკეს, სტალინი ტელეფონით რუხაძეს კითხულობს. რუხაძეს ვუთხარი, აი, ტელეფონი, აქედან ელაპარაკეთ ამხანაგ სტალინს, მე მარტო დაგტოვებთ-მეთქი. ცოტა ხნის შემდეგ გამოვიდა. რა თქმა უნდა, არ მიკითხავს, რაზე ილაპარაკეს. თვითონ მითხრა, ბარამიას შესახებ მკითხაო. საუბარი არ გავვიგრძელებია“.

ამ ეპიზოდით კარგად ჩანს, რომ სტალინს გადაწყვეტილება უკვე მიღებული აქვს.

როცა 1948 წლის 11 იანვარს აბქანდის რაფაზა საქართველოს სსრ სახელმწიფო უშიშროების მინისტრომ დატოვა და მის ნაცვლად აბიერკაპაპანის სახანდროლტაის კონტრაბანდის უფროსი ნიკოლოზ რუხაძე დანიშნეს, როგორც ირკვევა, სსრკ უშიშროების მინისტრთან ვიქტორ აბაპაშვილთან ეს აბაპაშვილი შეთანხმებული არ იყო. სავარაუდოა, რომ მისი კანდიდატურა ვიქტორთან სტალინის მიერ იყო რა-

ნავს, რომ საჭირო იყო საქართველოსაც ჰყოლოდა თავისი აგენტები თურქეთში, ირანსა და საფრანგეთში, საამისოდ საქართველომ დამოუკიდებლად უნდა იმოქმედოსო. შემდეგ სტალინს ასეთი რამ უამბია: ბერიამ გვიხიბა, თუ როგორ გაუშვა პარიზში დემოკრატიული საქართველოს ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი ევგენი გეგეჭკორის ნათესავი (ლაპარაკია ი. ნამიჭიფილზე - ა.პ.). მის გადმოსაბირებლად. მოხდა კი პირიქით, თვით ემიგრანტებმა დაიბარეს ჩვენი ჯაშუშები და ომის დროს აქეთ გადმოგზავნეს (ეს კაცი დაპატიმრების შემდეგ „მოულოდნელად“ გადაიხველა უშიშროების სამინისტროს შინაგან ციხეში 1952 წლის 7 აპრილს - ა.პ.).

საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს არქივში შემონახულია ნ. რუხაძის 1952 წლის 21 მარტით დათარიღებული ცნობა ი. ნამიჭიფილზე, რომლის დაპატიმრებასაც საფუძვლად მან გელაძის ნამიჭიფილი დაუდო. მასში ნათქვამია: ი. ნამიჭიფილი არის საბჭოთა კავშირის ცნობილი მტრისა და პარიზში ქართულ ემიგრაციაში ამერიკული დაზვერვის კაცი, ე. გეგეჭკორის ახლო ნათესავი. 1939 წელს ჩვენი ორგანოების მიერ საფრანგეთში გაგზავნილმა ნამიჭიფილმა არ შეასრულა მისზე დაკისრებული მოვალეობა. იგი მაშინვე ევალიბირა ე. გეგეჭკორმა უცხოეთის ქვეყნების სასარგებლოდ ჯაშუშური საქმიანობისთვის. თვით ჯაშუშურ, გამცემლურ საქმიანობაზე ი. ნამიჭიფილმა უჩვენა, რომ საფრანგეთიდან გამგზავრების წინ მისმა გადამ-

ორი დიდი პარტიკლის დაპირისპირება

ვრვის დავალებით მტრული საქმიანობის გამოსაშკარავებლად“.

სტალინმა ე. გეგეჭკორის მიერ ი. ნამიჭიფილის გადამბირების შესახებ „მეგრეთა საქმედ“ იცოდა. მას გეგეჭკორ-ნამიჭიფილის ჯაშუშური ხაზი ისეთი „სანებლით“ მიაწოდეს, რომ გელაძემ განსაკუთრებული მნიშვნელობა მიანიჭა ამ ამბავს, ერთობ უხვ მხილებასა და მეგრი გვარის ამოტივტივებას ელოდა. მაგრამ უშიშროების ორგანოებმა, დიდი ცდის მიუხედავად, ხმაურაინი საქმის გამონურვა ვერ მოახერხეს და გელაძის იმედგაცრუების გამო თავის მართლებების მიზნით არშემდგარი ჯაშუშის „მოულოდნელი“ გარდაცვალების ინსცენირება მოაწყვეს.

ისე მოხდა, რომ ი. სტალინთან წყალტუ-

„ჩაისვა ჯიშეში“ ი. სტალინმა საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრი ნიკოლოზ რუხაძე, ასე აქცია იგი თავის სათანამო თოჯინად.

ამ ეპიზოდს თითქმის იდენტურად აღწერენ აკაკი მგელაძე თავის მემუარებში და ნიკოლოზ რუხაძე გამოძიებისთვის მიცემულ ჩვენებაში, რომელიც მწერალ კ. სტოლიაროვს მოჰყავს თავის წიგნში „მართლსაჯულობანას თამაში“ (მოსკოვი, 2000 წ.). ამდენად, იგი უტყუარია.

წელან ი. სტალინთან ნ. რუხაძის პირველი შეხვედრა გავისხენეთ. იმ საუბრის დროს გელაძეს არც ერთი სიტყვა შემთხვევით არ უთქვამს: საქართველოში ანტისაბჭოთა ორგანიზაციების არსებობის შესახებ გეგეჭკორმა და მათი სავარაუდო კავშირი ემიგრაციაში მყოფ მენშევიკებთან. ევგენი გეგეჭკორი, აქედან შეგზავნილი მისი ნათესავის გადაბირება პარიზში „ახლოლურად“ განდობილი: „გერია თვლის, რომ ქართველთა შორის ყველაზე ნიჭიერი და ჭკვიანები მეგრელები არიან და ყოველთვის ცდილობს ისინი შემოგვტყოს“.

ეს ნოყიერ ნიადაგში პირველი თესლის ჩაგდება იყო, რომელიც მალე გაღვივდა და ამოტყევიდა.

ამრიგად, „მეგრეთა საქმის“ იდეა ნ. რუხაძისგან არ წამოსულა. იგი, უბრალოდ, ამ საქმის ტექნიკური აღმსრულებელი იყო...

სავარაუდოა, რომ ნ. რუხაძე მოეწონა ი. სტალინს, უფრო სწორად, მოეჩვენა, რომ გამოადგებოდა იმ დიდი საქმისათვის, რომელიც წინასწარ ჰქონდა მოფიქრებული.

კირილ სტოლიაროვს თავის წიგნში მოჰყავს ასეთი ეპიზოდი:

„წყალტუბოდან სტალინი ახალ ათონში გადავიდა. 1951 წლის 3 ნოემბერს იგი ტე-

ნიკოლოზ რუხაძე და კანდიდ ჩარკვიანი

გაბრკალება, დასაწყისი იხილეთ „სრ“ №47-48, 50-51, 54-55

საჭოთა კავშირის და საპარტიო სსრ პარტიული მოღვაწე. საპარტიო სსრ კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი. საჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრი. (1942) ამიერკავკასიის ფრონტის შტაბის საგვარდნო სახელმძღვანელო კომისარია. უფროსი პარტიული კომისარია. ამიერკავკასიის ფრონტის შტაბის უფროსის მოადგილე. ვიცე-პოლკოვნიკი აკაკი გვალაძე (მარცხენი) სპანეთში.

ლეფონით დაუკავშირდა რუხაძეს და პირდაპირ, ყოველგვარი ქვეტექსტების გარეშე ჰკითხა:

– უთხარით თუ არა თქვენ მგელაძეს, რომ მეორე მდივანი მარამია ხელს აფარებდა სოხუმის მექრთამე პროკურორს გვასალიას?

– დიახ, ამხანავო სტალინი! მე სოხუმში ყოფნისას მოვასხენე მგელაძეს, რომ გვასალიას მფარველობს მარამია. ეს იყო ერთი წლის წინათ.

– მერედა, ყველაფერი რატომ არ მომხსენებდა წყალტუბოში ყოფნისას? შეგეშინდათ?

– თავიდან ამომიფარდა, ამხანავო სტალინი!

– მე თქვენ მშიშარა კაცად არ ვთვლით, ყველაფერი დაწვრილებით დაწვრილ, რაც იცით ამ საქმის შესახებ და გამომიგვანეთ.

სტალინიმა ყურმილი დაკიდა. კაკანათი ამუშავდა, რუხაძემ სასწრაფოდ დაწერა მოხსენებითი მარამია, რომელშიც მხილებული იყვნენ მარამია, გვასალია, ადვოკატები ალბიშვილი და დოლოძე, ყოფილი პროკურორი მაქარაია. ისინი მხილებული იყვნენ მექრთამეობაში, ხოლო ცეკას მეორე მდივანი მარამია, როგორც მეგრელი, ყველას ხელის დამფარებლობაში.

რუხაძემ ეს მოხსენებითი მარამია პირადად მიართვა მგელაძეს.

არ ვიცი, რომელი წყაროს (ალბათ ნ. რუხაძის ჩვენების) საფუძველზე წარმოშობა: 1951 წ. შემოდგომაზე საქართველოში დასასვენებლად მყოფმა სტალინიმ ნ. რუხაძეს დაავალა, გაერკვია სოხუმელი მოხელეების მექრთამეობის საქმე, რომელთაც თითქოს მფარველობდა საქართველოს კომპარტიის მეორე მდივანი მისა მარამია. ამ მექრთამეთა უმრავლესობა, ისევე, როგორც თავად მარამია, მეგრელები იყვნენ. რუხაძემ დიდი მონღოებით მოჰკიდა ხელი საქმეს. მან დააპატიმრა რამდენიმე მექრთამე(?), ხოლო სანამ გამოძიება დაიწყებოდა, საფუძვლიანი ანგარიში შეადგინა და თავად ჩაუტანა სტალინს მთავრობის აგარაკზე.

მგელაძის რეაქცია ელვისებური გამოდგა. აგარაკზევე შეადგინა სკკ(მ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება (იგი, როგორც იცით, 1951 წ. 9 ნოემბრით არის დათარიღებული). ეს დოკუმენტი მოსკოვის გავლით, დაუყოვნებლივ გადმოიგზავნა თბილისში და საქართველოს უმაღლეს მოხელეთა შორის დატყობინდა. დაპატიმრებულთაგან ბევრისთვის, რა თქმა უნდა, შეიძლებოდა სრულიად დასაბუთებულად წაეყენებინათ ბრალი,

როგორც მექრთამეობაში, ისე დატყობინებაში (რაც კეთილშობილად ვიძულებ, მაგრამ რუხაძე და მისი ხელქვეითები ხელმძღვანელობდნენ არა იმდენად „კანონიერების დაცვის იდეალიზმით“, რამდენადაც აშკარა პოლიტიკური შეკვეთით – გაეყარათ მეგრელები საქართველოს პარტიულ-ადმინისტრაციული ელიტიდან. აქედან, ერთი შეხედვით, მართლაც შეიძლებოდა დაგვესკვნათ, რომ საბოლოო ანგარიშით მთელი ეს კამპანია ბერძნის წინააღმდეგ იყო მიმართული.

ყველაფრის თავი და თავი აკაკი გვალაძის მიერ ი. სტალინისთვის მიწოდებული ინფორმაციები რომ იყო, ლ. გენიამ კარგად იცოდა.

ი. სტალინის დაკრძალვის მეორე დღეს აკაკი გვალაძეს ლავრენტიმ ნამდვილი დაკითხვა მოუწყო. აი, მისი ახსნა-განმარტება. – პითხმა: თქვენ სკკ(მ) ცკ-ის 1951 წლის ნოემბრის დადგენილების მიღების პირველწყაროს წარმოადგენთ. თქვენ ტენდენციურ ინფორმაციებს აწვდით ამხ. სტალინს და ამ დროს ვილაყვებ პირად ანგარიშს უსწორებდით.

პასუხი: კატეგორიულად უარვყოფ, რომ მე სკკ(მ) ცკ-ის ნოემბრის დადგენილების მიღების პირველწყარო ვარ. ამ დადგენილებაში მთავარი იყო ანტიპარტიული, მტრული ჯგუფის არსებობა მარამიას ხელმძღვანელობით. მე კი ამხ. სტალინთან საუბარი მქონდა მხოლოდ მექრთამეობაზე და საქართველოს ცალკეული პროვინციების შეფოხვაზე რესპუბლიკის ხელმძღვანელი მუშაკების ერთი ნაწილის მიერ. ამასთან, საყურადღებოა, რომ მე მექრთამეობის ფაქტები მოვუყვანე არა საქართველოს სხვა კუთხეებიდან, არამედ აფხაზეთიდან, სადაც საოლქო კომიტეტის მდივანად ვმუშაობდი. ამხ. სტალინს ვესაუბრებოდი სხვა საკითხებზეც. ვუამბე კურორტ წყალტუბოზე, თუმცა ეს არ შედიოდა ჩემს კომპეტენციაში, ქუთაისის საავტომობილო ქარხნის მშენებლობაზე, რომელიც წყალტუბოში დასასვენებლად ყოფნისას მოვიზიარებულე, რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის მშენებლობაზე, სადაც რამდენჯერმე ვიყავი, სამკობრის სარწყავი სისტემის და სიონის წყალსაცავის მნიშვნელობაზე, ჰიდროელექტროსადგურების, მეტროს მშენებლობის მიმდინარეობაზე, თბილისის კეთილმოწყობაზე და სხვა.

სტალინი ჩემთან საუბრობდა ამ საკითხებზე 1945 წლიდან დაწყებული, როცა ყოველწლიურად ისვენებდა შავი ზღვის სანაპიროზე. თქვენ დამადანაშაულეთ იმაში, რომ მე სოხუმის მთელ საქართველოს გენმძღვანელობდი. მაგრამ უკვე მოგახსენეთ, როგორც მოხდა ეს.

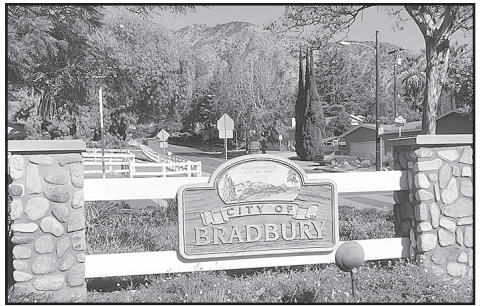
(გაბრძელება იქნება)

ამერიკული ბრედბერი მსოფლიოში ყველაზე რაკეტული ქალაქია, სადაც ბინეზაც კი აკრძალულია!

ლოს-ანჯელესის აღმოსავლეთით მდებარეობს ამერიკის ერთ-ერთი უმდიდრესი ქალაქი, გაბრამ ამის შესახებ თითქმის არაფერს იცნობს.

ეს ხლეჩა მიგანმობარტულად, რაღაც მილიონებებსა და მილიარდებს, რომლებიც ცხოვრობენ ქალაქში, არ სურთ, ვინაშე იცოდათ მათი ანკლავის შესახებ სან გაბრამის ველზე, მჭიდროდ დასახლებულ ტერიტორიაზე, დაახლოებით 2 მილიონი ალაშიანით.

ქალაქი ბრედბერი კალიფორნიაში ნამდვილად არსებობს, თუმცა საშუალო სტატისტიკური ალაშიანისთვის ქალაქში სჭირდება საკმარისი მოსახლეობა. არ არის მალაზიები და თითქმის არც ერთი ტროტუარი, გასასეირნებლად. SFGate იუწყება, რომ ბრედბერი თითქმის მთლიანად შედგება დახურული თემებისა და სახლის შესაკუთრება ასოციაციებისგან.

თუ უკვე არ გყავს იქ მცხოვრები მეგობარი, არ უნდა ნახვიდე. ეს იმიტომ, რომ ქალაქში მოქმედებს განკარგულება, რომელიც უკრძალავს ხალხს შესასვლელ კართან მიახლოებას და ნებართვის გარეშე დააკუნებას. ქალაქი იმდენად დაკრძალულია, რომ მის საზღვრებთან მიმდებარე საზოგადოებრივი გზების უმეტესობა ან ჩიხშია, ან პირდაპირ მიღის მაღალ, დასულ კარიბჭესთან, რომლებზეც წარწერებია: Royal Oaks და Bradbury Estates.

ლანდშაფტის მოწყობა ასევე ერთგვარი გზავნილია, რომ უცხო პირებს არ მივსალმებოთ, რადგან სახლების უმეტესობა იმალება მაღალი ლოშკებისა და ხშირი ხეების მიღმა.

საგუშაგოებისა და ხეების მიღმა განთავსებულია გიგანტური სასახლეები ულამაზესი აუზებით და ლამაზად მოვლილი ვაზონებით. და რადგან ისინი კრძალ გზებზე იმყოფებიან, Google Street View-ით თვალთვალი არ არის მიზანშეწონილი. ამიტომ, ჩვეულებრივად ადამიანებმა უნდა გადახედონ ძვირად ღირებული უძრავი ქონების განცხადებებს, თუ მათ სურთ მიიღონ მეტი ინფორმაცია ბრედბერის შესახებ. მაგალითად, ავიღოთ უძრავი ქონების მაგნატის, დონ აბის ყოფილი სახლი, რომელიც მან თავდაპირველად ააგო თავისთვის და, შემდეგ, მზარზე 2012 წელს 78,8 მილიონ დოლარად გამოიტანა.

ძველი ჩამონათვალის მიხედვით, 35,000 კვადრატული ფუტის ქონება, რომელიც მოიცავს მთავარ სახლს და აუზის შენობას, არის ცქრიცა თეთრი შედევრი, რომელიც დგას ბორცვზე, ოკეანის თვალწარმტაცი ხედებით.

ეს არ არის ჩვეულებრივი სასახლე, რადგან მას აქვს 2000-მობილიანი ღვინის მარანი, პოკერის ოთახი და 10 მანქანის ავტოფარეხი. ასევე არის უზარმაზარი ჯვრის ფორმის საყურად აუზი და ტირი, რომელსაც ლუსი ლიუ ხშირად სტუმრობდა, იტყობინება Forbes.

ლოს-ანჯელესის ოლქის შემფასებელი ოფისის ცნობით, ყველა ამ უპირატესობით და მეტით, იგი 2022 წლის დეკემბერში 22,5 მილიონ დოლარად გაიყიდა. ქალაქის დასავლეთით არის Hieu Thai Tran, სუპერმარკეტების ქსელის Shun Fat მფლობელის სახლი, რომელსაც აქვს მალაზიები კალიფორნიაში, ტეხასში, ნევადასა და ორეგონში.

ქონებას აქვს ოთხი ჩანჩქერი, ჩოგბურთის კორტი. ბრედბერის ბოლოდროინდელი ყვე-

ლაზე ცნობილი მკვიდრი იყო In-N-Out-ის მფლობელი. ის წლების განმავლობაში ცხოვრობდა 19 000 კვადრატულ მეტრ სახლში, სანამ 2022 წელს გაიყიდა.

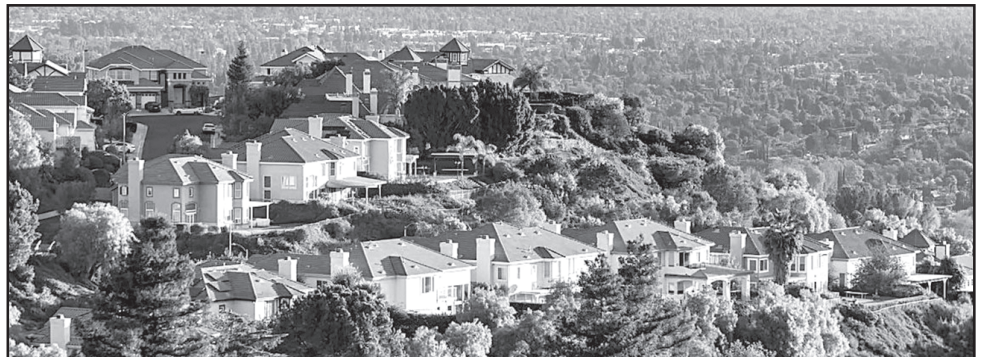
მიუხედავად იმისა, რომ აქ ბევრი მეგობარსახლეა, არის უფრო მოკრძალებული საკუთრებები, რომელიც მინიმუმ იზიდავს მდიდარ ალაშიანებს, მაგრამ არა მილიარდერებს. ბრედბერში სახლის საშუალო ფასი 3,5 მილიონი დოლარია. ქალაქის მცხოვრებლებს ისეთი „დიდი ჯიშები აქვთ“, რომ ყოფილი ვიცე-პრეზიდენტი კამალა ჰარისი ეწვია ბრედბერის სასახლეს, რათა ჯო ბაიდენისთვის სასწრები შეეძინებინა, დონალდ ტრამპთან დებატების წარუმატებლობის წინ.

მან ეს გააკეთა იმ მიზეზის გამო, რომ ბაიდენი იყო პირველი დემოკრატი საპრეზიდენტო კანდიდატი 1964 წლის შემდეგ, რომელმაც მოიგო არჩევნები ბრედბერში და მიიღო ხმათა უმრავლესობა იქ, 2020 წელს. ქალაქს ასევე აქვს სხვა „დრაკონული“ რეგულაციები, რომლებიც შექმნილია ნებისმიერი ქცევის შესაჩერებლად, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს არეულობა მოსახლეობაში.

რეგულაციებში ნათქვამია, რომ „არც ერთი პირი არ უნდა შევიდეს ქალაქის შიგნით კერძო შენობაში, რაიმე საქონლის, ნივთის, მომსახურების ან სხვა ძვირფასი ნივთების გაყიდვის მიზნით“. ქალაქის კოდექსში ასევე ნათქვამია: „არც ერთი პირი არ უნდა იმყოფებოდეს კერძო სახლში ან ქალაქის კერძო საკუთრებაში ალკოჰოლის ან ნარკოტიკების ზემოქმედების ქვეშ ისე, რომ შეანუხოს სხვები“.

უცნობურ სიტყვებში კი დაუშვებელია საჯარო ადგილებში და საზოგადოებისთვის ღია დაწესებულებებში.

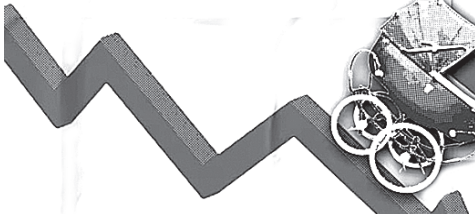
პოტენციური დარღვევების კიდევ უფრო შესამცირებლად, 18 წლამდე მოზარდებს ეკრძალებათ სწავლის პერიოდში სკოლის გარეთ, საჯარო ადგილებში ყოფნა, თუ მათ თან არ ახლდნენ უფროსები და მშობლებს, არ აქვთ სკოლიდან მონაშთი, რომ შეეძლოს აქვს უფლება, იმყოფებოდეს კონკრეტულ ლოკაციაზე. მაგრამ უმეტესწილად, ბრედბერი ინარჩუნებს სოციალური თანმიმდევრობის უნიკალურ ფორმას, რაც შეიძლება მცირე რაოდენობის ალაშიანი შეუშვას საკუთარ სახლში...

დემოკრატია, მოგვადლე გამრავლების ნიჭი!

ერის გადარჩენა ქართველთა უპირველესი საზრუნავია!

ამ რამდენიმე დღის წინათ საქართველოს პრეზიდენტმა, გაბრიელ მინდიაშვილმა ყველაზე პარლამენტში გამოსვლისას განაცხადა, - ქალიან მნიშვნელოვანია, რომ ყურადღების მიღმა არ დავტოვებთ დემოგრაფიული პრობლემები, ჩვენ ისევე ვაპირებთ ვართ და არაერთი გამოწვევის წინაშე ვდგავართ, ამიტომ მნიშვნელოვანია, რომ სახელმწიფო იზრუნოს ოჯახების გაძლიერებაზე, იმ პირობების უზრუნველყოფაზე, რომელსაც პოპულაციური ფაქტორი ეძღვნა დემოგრაფიული გადარჩევის გასაძლიერებლად. მთავრია, რომ აღნიშნული საკითხი ჩვენ მხრიდან განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს. ვგონებთ, საფუძვლიანი კვლევა და შესაბამისი სტრატეგიის განსაზღვრა უწყებათაშორისი კოორდინაციის საფუძველზე. აღნიშნული ინიციატივის ფარგლებში საპატრიარქოს როლი კვლავ უდიდესი იქნება.

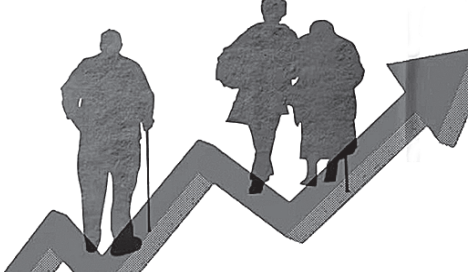
მეტად საკულისხმო სიტყვა წარმოთქვა ჩვენმა პრეზიდენტმა. თუ ქართველი ხარ და საქართველო გიყვარს, უნდა გაითავისო ერის გამრავლების პრობლემა... წელიწადში ორ-სამჯერ ჩვენს რაიონულ გაზეთში და „საქართველოს რესპუბლიკაში“ ვაქვეყნებ ნერილებს ქვეყანაში და კერძოდ, ბორჯომის მუნიციპალიტეტში არსებულ სტატისტიკურ მონაცემებს დემოგრაფიული პრობლემაზე. სამწუხაროდ, ვითარება წლიდან წლამდე სულ უფრო საგანგაშოა. ორიოდე თვის წინათ, საქართველოში ჩატარდა მოსახლეობის საყოველთაო აღწერა. ნეტავ, არ გავცნობოდი ინსანარ მონაცემებს, ნეტავ, შეცდომა იყო ის ციფრები, რომლებიც გაზეთების ფურცლებზე და სოციალურ ქსელში გამოქვეყნდა.

- თუ ამ 30-35 წლის წინ**
- საქართველოს მოსახლეობა**
- მსოფლიო მოსახლეობის**
- 1.5 პროცენტს შეადგენდა და**
- ყოველ ათიდან კაცში**
- 5 საქართველოს მოქალაქე**
- იყო, ახლა ერთი პროცენტის**
- ადარა. ამ სავალალო**
- შედეგებით შეხვდით დედის**
- დღეს და ქალთა**
- საერთაშორისო**
- დღესასწაულს.**

ამ შედეგებით შეხვდით აღდგომის ზრუნვებულ დღესასწაულს. სამწუხაროა, თუ თქვენ გადავამოწმებ სტატისტიკის წინასწარი მონაცემები. 2024 წლის აღწერით საქართველოში 1.340.000 ეთნიკური ქართველი ცხოვრობს. ეს მაშინ, როცა საქართველოში საცხოვრებლად შემოსახლებულთა გამრავლება უკვე თვალსაჩინოა. ხელთ მატებს ცნობილი ქართველი დემოგრაფის, პროფესორ ანტონ ტოტაძის მიერ გამოქვეყნებული მასალე-

ბი. 2 მილიონზე მეტი ქართველი ქვეყნის გარეთ ცხოვრობს, აქედან 1 200 ათასი რუსეთშია, 500 ათასი - თურქეთსა და სამხრეთში, დანარჩენები მსოფლიოს არიან მოდებულნი. 2021 წელს საქართველოში 3 მილიონ 703 ათასი ადამიანი ცხოვრობდა, 2022 წელს მოსახლეობა 40 ათასით გაიზარდა. სამწუხაროდ, ეს ნამატი ქართველ ქალებს არ შეეძინათ. ამ 40 ათას ახალშობილში მხოლოდ ყოველი მე-სამე იყო ქართველი, დანარჩენი საქართველოში მცხოვრებ აზერბაიჯანელების, სომხების, ოსების და სხვა ეროვნების ნამატი იყო. ამ ფაქტს ადასტურებს ცნობილი ანალიტიკოსი, პროფესორი დემურ გომიზალიძე.

ცნობილი მწერალი **ოთარ ზილაძე** წერდა, - ებრაელები 25 საუკუნე საკუთარი სახელმწიფოს გარეთ იყვნენ მიმონებული მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში. როგორც კი ისრაელის სახელმწიფო შექმნეს, ებრაელები 80-90 პროცენტი მშობლიური სახელმწიფოს ასაშენებლად დაიბრუნა და ისრაელში ჩავიდა. უმოკლეს დროში დიდებული სახელმწიფო შექმნეს და

დამსახურებული ავტორიტეტითაც სარგებლობენ მსოფლიოში, მათ სიტყვას დღეს დიდი ფასი აქვს და მსოფლიო უსმენს. ჩვენ, როგორც კი თავისუფლება მოვიპოვეთ, საქართველო ქართველებისგან დაიწყალა, მშობლიური სახლ-კარი მიატოვეს და საშოვარზე საზღვარგარეთის ქვეყნებში გაიფანტნენ, ზოგი შეეზოვიდა, ზოგიც მოხუცთა და ავადმყოფთა მომვლელებად, ზოგიც ღირსებაზედ უნდასა, მეტწილად აუტანელ, დამამცირებელ სამუშაოს ასრულეს...

როგორც თვითმხილველები ამბობენ, მეერი მიგრანტი კიდევ მათხოვრობს და ქურბობს. ვერაფრის სახელმწიფოების ციხეები სავსეა თურმე ქართველებით, თითქმის ყოველკვირა არაერთი ინფორმაცია ქვეყნდება მათი „საგმირი საქმეების“ შესახებ, მეერი პოლიტიკურ დევნილად დადგა აღრიცხვაზე. სამწუხაროდ, საქართველოსადმი დიდი ნოსტალგია აქვთ, თუ ვინმე გარდაიცვლება, ანდერძად აქვთ დატოვებული თხოვნა-მუდარა, საზღვარგარეთ არ დამარხოთ, საქართველოში გადასვენეთო. მათთვის საქართველო დღეს ერთ დიდ სასაფლაოდაა გადაქცეული.

მინდა ვიპიტხო, ოცნ-ოსტაძის წელი რომ საზღვარგარეთ მუშაობენ, რით ვერ დაგროვებ საქართველოში სახლის ყიდვის თუ შვილის შეადღესში სწავლის ფული? საშინაოდ, ემიგრანტებს ვართუკუნი სხვადასხვა მნიშვნელოვანი საკუთარ ხალხთან შედარებით 2-3-ჯერ ნაკლებ გასამრავლოს უსდიან.

ქალიან მიმდინარეობს, ვინ ააწერს დანერგული და მიხსნა განსწავლული საქართველო, სადც 30-35 წელია აქცევიან და მიმდინარეობს ამით თითქმის არაფერი ვიძინებ და ერთგანეთის შულსა და დაპირისპირებაში გადის უღობირო დრო.

P.S. დაპირებულია საქართველო, რადგან ტერიტორიის 20 პროცენტი თუკვირებულია; ცრემლიანია საქართველო, რადგან 2 მილიონამდე საქართველოს მოქალაქე ცხრა მთის იქითაა გადახვენილი; გულ-დანყვეტილია საქართველო, რადგან დედაქალაქში აგერ 140 დღეზე მეტია გრძელდება ე.წ. „მშვიდობიანი“ აქციები, პარლამენტის წინ იკრიბებიან ადამიანები, მაგრამ ძირითადად „მდუმარე“ მათი აქცია! სევდიანია საქართველო, რადგან ამდენი შიდა და გარე მტერი არასდროს ჰყოლია. სატირალი ისიცაა, რომ შინაური მტრები უფრო აქტიურობენ ქვეყნის სახელის შელახვისათვის და სახელმწიფო სტრუქტურების ჩამოშლისათვის, ვინმე გარეშენი. კი, მაგრამ, რამ შეაძულა ამ ადამიანებს საქართველო და ქართველები?!

ხელისუფლებას მეწვის ხიდზე სიარული უნევს, რათა როგორმე ქვეყანაში მშვიდობა შეინარჩუნოს, გარეშე და შიდა მტრების მოგერიებას ვუნდებოთ, ოპოზიციას არც ჩატარებული არჩევნების შედეგები აწყობს და არც პარლამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები, უკეთესს კი ვერაფერს გვთავაზობენ, გარდა იმისა, რომ ევროპარლამენტში ჩააქვთ ქვეყნის დამატყვევარი წერილები და ფორმანები.

სასტამბოს მონაცემებით, 2023 წელს საქართველოდან 120 ათასი ადამიანი წავიდა ემიგრაციაში. იმავე 2023 წელს საქართველოში 26 ათასი ემიგრანტი შემოვიდა და საქართველოში დარჩა საცხოვრებლად!

მართლაც არანორმალური ვითარებაა, ქართველები სამშობლოს ტოვებენ და უცხოეთში მიდიან სამუშაოდ. უცხოეთშივე კი საქართველოში ჩამოდიან საცხოვრებლად და ისე ბედნიერად გრძნობენ თავს, რომ თავიანთ ქვეყანაში დარჩენილ თანამოქმედებს ეპატიუებიან ჩამოსასვლელად!

ვერ ნახავთ მოხუცებულ და ასაკოვან უცხოელს, მხოლოდ ახალგაზრდა, აქტიური ხალხი ჩამოდიან და აქტიურად მრავლდებიან!

იცით თუ არა, რომ ბოლო სტატისტიკური მონაცემებით, 2023 წელს დაიბადა 40214 ახალშობილი და გარდაიცვალა 42756 ადამიანი!!!

ახლა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის დემოგრაფიულ სტატისტიკასაც გავაცნობთ.

1989 წლის აღწერით ბორჯომის რაიონში 39,5 ათასი ადამიანი ცხოვრობდა, მათ შორის ქართველი 65 პროცენტი იყო. 2024 წლის მონაცემებით სულ ბორჯომის მუნიციპალიტეტში 24,5 ათასი ადამიანი ცხოვრობს, ქალაქ ბორჯომში - 11,2 ათასი, ახალდაბა, მაკურიანი, წაღვერი, ანდგინტი ქალაქის ტიპის დასახლებებია და იქ სულ 4,2 ათასი ადამიანი ცხოვრობს; სასოფლო დასახლებებში - 9,2 ათასი. 2023 წელს იქორწინა მხოლოდ 177 წყვილმა, განქორწინდა - 83 (თითქმის ნახევარი), ამავე პერიოდში დაიბადა 217 ახალშობილი, გარდაიცვალა - 361 ადამიანი.

ბორჯომში ყოველი მსამე-მეოთხე მინა დაპატივითა და მკვადრეა ემიგრაციაში წასული...

ამას წინათ გამოქვეყნებულ კიდევ ერთ სტატისტიკურ მონაცემებს გავაცნობთ. 1991 წელს საქართველოში 4,8 მილიონი ადამიანი ცხოვრობდა. 2024 წელს საქართველოს მოსახლეობა 22,92 პროცენტით შემცირდა და 3,7 მილიონი დარჩა.

აზერბაიჯანის დემოგრაფიული მონაცემები ამავე წლებში 88,89 პროცენტით გაიზარდა; ტაჯიკეთის - 43,06 პროცენტით; ყაზახეთის - 23,17 პროცენტით; უზბეკეთის - 79,43 პროცენტით; თურქმენეთის - 70,27 პროცენტით; ყირგიზეთის - 65,95 პროცენტით. ჩვენზე უკეთესი მაჩვენებელი აქვს სომხეთს, ლიბეის და რუსეთს, ხოლო საქართველოზე უარესი მდგომარეობა აქვთ უკრაინას, მოლდოვას და ლატვიას.

გაეროს წინასწარი მონაცემებით, 2050 წელს ქართველთა ეთნოსი 30 პროცენტით შემცირდება.

ქალიან მიმდინარეობს, რას ფიქრობს ცინიკალური ხელისუფლება ამ სავალალო სტატისტიკური მონაცემების შესახებ? რა უნდა ნათქვამი იყოს ამ მონაცემების შესახებ, რომ შეზღუდოს ემიგრანტთა მიღება და საშუალოდ არ ჩაახსლოს საქართველოში ის ეთნოსი, რომელსაც დიდი ხანია თვალს უხირობენ ჩვენ-ჩველები!

ვალერიან ლომიძე, გაზეთი „პროკრიტი“

მაისი შედეგები «ბერბიჭა» უპილესად

...გაფრინდა წლები, ჩემო „ბერბიჭა“, შენ თვალს მარიდებ, თან იღიბები... არ უსმენ მშობელს, შენი ცხოვრება ფიქრობ, რომ არის შენი უფლება, გაითავისე, რომ მაისი თხოვნით თავად უფალი გესაუბრება... ახალგაზრდობა ხელთ შემოგადნა, როგორც ზამთარში თოვლის გუნდები, შენ უარს ამბობ უკედეგობაზე, „მეორე წრეზე“ ვერ დაბრუნდები! არაა გესმის არც პატრიარქის, არცა ღვთისმშობლის გულით ვედრება, შენი პატარას უმანკო ღიმილს ქვეყნად სამოთხე თუ შეედრება... შენი ჯილაგის შნო და მშვენიერება, ერს ააცილებს გადაშენებას! რით ვერ გაიგე, ოჯახი შენი დღეს ერისათვის არის მთავარი, შენი შვილები, შვილიშვილები „განსაცვიფრებლად არის მთავარი“.

ლალო ჭანტურიძე.

იაპონიის მოსახლეობა რეკორდულად მცირდება!

2024 წლის ოქტომბრის მონაცემებით, იაპონიის მოქალაქეთა რიცხვი 120.3 მილიონამდე შემცირდა. ბოლო წლების განმავლობაში მკვიდრი მოსახლეობის ოდენობა 900 000-ით შემცირდა. ამის მიზეზი შობადობის დაბალი მაჩვენებელია, რომელიც იაპონიაში მსოფლიოში ყველაზე დაბალია. იაპონიის მოსახლეობამ პიკს 2008 წელს მიაღწია, მას შემდეგ კი შობადობის კლების გამო გაუმდებლად მცირდება.

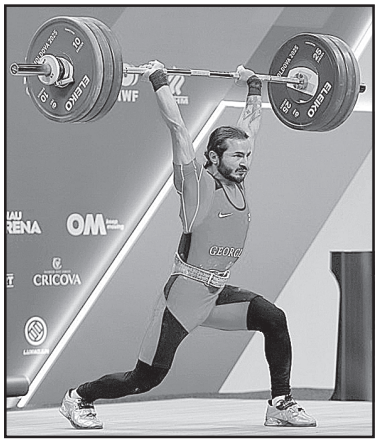

მცირე ზრდა მხოლოდ ორ პრეფექტურაში, ტოკოსა და მის მეზობელ სანტაში ფიქსირდება, ქვეყნის დანარჩენ 45 პრეფექტურაში კი მოსახლეობის რიცხვი მცირდება, რაც, ხელისუფლების თქმით, პრობლემებს იწვევს როგორც საზოგადოებაში, ისე მიზნებისთვის - მცირდება სამუშაო ძალა და მომხმარებელთა რიცხვი.

იაპონიის მინისტრთა კაბინეტის მდივნის იომიასა აპიაის თქმით, იაპონიის ხელისუფლება ცდილობს, ნაახალისოს შობადობა ახალგაზრდობში, რომლებიც შვილების გაჩენისგან ეკონომიკური გარემოების გამო იკავებენ თავს. ამ მიზნით ვათვალისწინებულია ხელფასების ზრდა ახალგაზრდობისთვის და ბავშვის მოვლაში დახმარების უზრუნველყოფა.

ქვეყნის მინისტრთა კაბინეტმა 2023 წელს მამინდელ-მამა პრემიერ-მინისტრმა ფუმიო კიშიდამ განაცხადა, რომ ხელისუფლება ყოველწლიურად 25 მილიარდამდე დოლარს გამოყოფს ბავშვთა მოვლისა და მშობელთა მხარდაჭერის სხვა პროგრამებისთვის.

ტიფულის იქნება

ჩვენს გოლიათთა წარმატებების აღსანიშნავად?

როგორც მოლოდინის დედაქალაქი კიბონიოვში დასრულებული ვერონის ჩემპიონატი მოწმობს, სანერვიულო არაფერია – ტრადიციულად ერთად, ჯვაროსანთა ამბიციების ნიჭიერი თაობა და გამოცდილება ასაზრდოებს, რასაც გიორგი ასანიძის სამწვრთნელი ფილოსოფიის ფაქტორიც ემატება:

ნამიხე შამილიშვილი (55 კგ). ატაკი – 109 (მე-5 ადგილი), აკვრა (134) და ორჭიდი (243) – ბრინჯაო. **გიორგი ბერძენიძე** (61 კგ). ატაკი – 123 (ბრინჯაო), აკვრა (153) და ორჭიდი (276) – ვერცხლი.

მას შემდეგ, რაც ლაშა ტალახაძე ფიცარანავს დაემშვიდობა და საქართველოს ძალოსნობის ფედერაციას ჩაუდგა სათავეში, გულშემატკივარს საფიქრალი მოემატა – ტიტულებს დაჩვეულნი, როდესაც მოვისმენთ სახელმწიფო პიზნს

ვაგონზე კაპიტან, რომლის მოწვევას და რომლის რუსულ ენაზე მიმდინარეობდა, და რომლისა, ერთი მხრივ სულ დედის მიწაზე ახლდა. მაგრამ ყველაფერი თანამედროვეობით. ვფიქრობ, ჩემი ეს განცხადება გაიხსნას სპორტულად ნაადრევად იმ ახალგაზრდას 16 მათ მოგვარებს, რომლებსაც აზროვნების უნარი უფროა, დამოუკიდებლობით სულ არ გამოყოფილან და ვისაც საერთოდ არ დაიწყებია გარემოს არსებობა.

1964 წლის ცხელი ზაფხულია. მოსკოვში, „სახელგანთქმულ“ ბუტირკის ციხეში ვიმყოფები. ციხის საკანი მატარებლის კუპეს მოგავლენებში: ორ-ორი რკინის საწოლი, ზევით და ქვევით, მაგრამ, მატარებლის კუპესგან განსხვავებით, აქ რკინის კარები გარე სამყაროსგან გამოყოფს, სარკმელიც რკინის ფირფიტებითაა აჭედებული, დღის სინათლე რამდენიმე საათის განმავლობაში ატანს საკანში, უმეტესად ელექტრონის შუქია. და ასე – მთელი წლის განმავლობაში. ზოგჯერ შორეული კამერებიდან მომესმის რუსული სიმღერა ტკბილი სლაგური ხმით: „ცხოვრებაში ერთხელ არის, ერთხელ არის თვრამეტი წელი...“

დღეში ერთხელ ნახევარი საათით „სასიეროდ“ გავყავართ. მაგრამ რა: ისევ კედლებში მოქცეული სივრცე, ზემოდან რკინის ბადით გადახურული, რომლის ზემოთ ავტომატური ჯარისკაცი დაამთავრებდა ერთადერთი უპირატესობა კამერასთან შედარებით: შეგიძლია ცას უშვრო. შემდეგ – ისევ კამერა. ზოგს ემართება ე. წ. „საკამერო ფსიქოზი“, ესე იგი, ველარ უძლებს ქვის ტომარაში ყოფნას, რომელთა საზარელი კვირილი ჩვენს კამერაშიც აღწევს.

მკითხველს, ბუნებრივია, აღედგინოს კითხვა, თუ რატომ მოგვხვდა იქ. პასუხი მარტივია: იმიტომ, რომ რუსი დავჭერი, როდესაც ქართველობას აუგად შეეხო. ეს ჩემი საქციელი მაშინ ძალზე მეამაყებოდა, დღეს კი გარკვეული სინანული მიყარა, რადგან რუსის ქვეყნა ჩემგან ასეთ გადამეტებულ რეაქციას არ იმსახურებდა!..

ჩემთან ერთად კამერაში იმყოფებოდა ხნოვანებით ჩემზე გაცილებული უფროსი, ერთგვანად ოსი კოტე ცხოვრებოვით, რომლის მეორე დედანა ქართული იყო (ჩვენი ცოდვა შექნა ის იმას, ვინც ქართველობა და ოსებს შორის მტრობა ჩამოაგდო). ესეც კაცის დაჭრაზე იჯდა. ციხეში დიდად დავმეგობრდით. და აი, ერთ მშვენიერ დღეს, ციხის უფროსობამ გადაწყვიტა კამერების დათვალა და დაეწინაურა და ამიტომ, პატრონებმა დროებით სხვადასხვა კამერებში განვთავსეს. მე და კოტე აღმოჩნდით ერთ დიდ კამერაში, სადაც ნაცვლად 25 პატიმრისა, სამოცამდე ვიყავით – ეს დავადგინე კედლებზე მიჭედებული თაროების მიხედვით, ე. წ. „პერედაჩებისთვის“, რომელთა რიცხვი 25 იყო. წარმოიდგინეთ ეს კამერა: პაპანაქება ზაფხული, პატიმრები სულ გამომღლებული, ოფლისა და ზინზლის სუნი, ისე, რომ თავი ჯოჯოხეთში მეგონა (მაგრამ მეორე ჯოჯოხეთი იყო ორკაციანი საკანი, რომელიც იმაში მდგომარეობდა, რომ პატიმრები მოსაყოლსა და სალაპარაკოს ვიზოვადით, რათა არ ამოეწურულიყავით, რომ „უსაქმრობისგან“ კედლებზე თავი არ გვეხეთქებინა)...

და აი, აქ მოხდა ეს დაუეცნარი და საშინელი კამათი. მაგრამ ჯერ უნდა აღვნიშნო, რომ უეცრად დამეფულა ქრისტეზე გაფიქრება, რომელმაც ჩემში წარმოუდგენელი სიტკბოება გამოიწვია, მაგრამ ეს ფიქრი, როგორც ყოყოჩა „ნიცჟენელმა“, ჩემგან შეგნებულად განვაგდე. აქვე დაეძინე, რომ დაკითხვებში, გამოძიებებში სულ გულში

დაუვიწყარი და საბედისწერო კამათი

ვხარხარებდი, თუმცა ამ მხიარულებას აქარწყლებდა კამერაში ყოფნით გამოწვეული ფიზიკურ-სულიერი ტანჯვა. ხოლო თუ რატომ იწვევდნენ ჩემში გამოძიებები და ცინიკოს, ეს საკმაოდ ფაქიზი დაკვირვების საგანია. ციხე, გამოძიება, დაპატიმრება და ა. შ., ემსახურება საზოგადოებისა და მისი კეთილდღეობის დასაცავად და ხელუხლებლობას. მაგრამ ყველაფერი ეს ხორციელდება ძალის გამოყენებით ანუ ძალდატანებით. ხოლო ნებისმიერი ძალდატანება უკვე ბოროტების ნიშნებს შეიცავს ანუ სიკეთის მიზნისთვის (საზოგადოების დაცვა) ხშირად ბოროტების ძალეში თავიანთი ნების საწინააღმდეგოდ არიან გამოყენებულნი, როგორც ამას იწყება სახელგანთქმული უოლფე მარია გრაფი დე მესტრი (1753-1821). და აი აქ სიკეთის მომსახურე გამოძიებულს რაკი ყურებზე დაკიდებული ბოროტება უჩანდა, სწორედ ეს იწვევდა მხიარულებას და მათ დაცინვას.

ვაგრძელებ თხრობას. კოტე, კამერაში რუსების რაოდენობით შეხილული, ცდილობს, რომ თავზე ხელაღებულ მკვერტულად გამომაცხადოს, რათა მათ შიში მოჰგვაროს. თან გასართობად მიყვება მოსკოვში თავის თავგადასავალს, როდესაც მანქანით მიმავალმა, რაღაც წესი დაარღვია, ოსმა მილიციონერმა გააჩერა და მიუხედავად კოტეს ოსურ ენაზე მჭევრმეტყველებისა, მაინც მილიციამი წაათრია და იქ უმკაცრესი ჯარიან გადაახდევინა. აი, ეგეთები არიან ოსები, და ქართული სიმღერა დაილინა: „დაიგვიანეს, ჯერ არსად ჩანან...“

არ დამავინცდებია რუსი ზედამხედველის („კორპუსნი“) სიკეთეც, რომელმაც რაკი ცუდად ვიყავი, სხვებთან ერთად კამერიდან არ გამიყვანა ტუალეტების სანქნებზე. ჩვენს დიდ კამერაში ე. წ. „კანონიერი ქურდი“ არ აღმოჩნდა, რომლებიც ჩვეულებისამებრ ჯვარს ატარებენ და ღმერთი სწამთ (?). სულ კომპაგვირულ-პარტიულები იყვნენ, მაგრამ აქვე იმყოფებოდა ეკლესიის მსახური, მწყობი, დაახლოებით 60 წლის მამაკაცი, პატარა ტანის, გაფითრებული. იგი ყოველ დილას სიმღერით იღვიძებდა: „ვიცე ვეცეს, ის იპოვის“... და აი, აქ მოხდა ის საშინელი კამათი მასსა და ვილაც ბრვე კომპაგვირულს შორის, რომელსაც, როგორც ჩანს, მოთმინება გამოელოა ამ მნათეს სიმღერების გამო და პირდაპირ მიმართა მას: „სთქვი, შენი დედა, ვის სწამს აქ შენს გარდა ღმერთის, ვინ ხედავს მას?!“ მნათემ ამაზე, როგორც ქრისტიანს შეეფერება, წარმეუხერხელად და გაბედულად უპასუხა: „განა ხედავ შენს არსს? იგი უხილავია, მაგრამ ხომ არსებობს?“ – „მე შენი დედა!“ – კვლავ გაისმა კომპაგვირულის ღრიალი, „ვის სწამს აქ შენს მეტ ღმერთის არსებობა?!“ და, სანამ

კომპაგვირული მნათეს შეაგინებდა ან დარტყამდა, წარებიდან რაღაც უხილავმა ძალამ წამომავლო, მივეჭერი კომპაგვირულს და მალაღი ხმით შევეძახე: „მე მწამს!“ (აქ სულ დამავინცდა ჩემი „ნიცჟენელობა“, „ღმერთი მოკვდა“ და ასე შემდეგ). ჩემს შეძახილზე კომპაგვირული შეუცბა და ზრდილობიანად მომმართა: „შეგიძლიათ ეს დაამტკიცოთ?“ – „არ არის საჭირო არავითარი მტკიცება!“ – შევეძახე და ძალუმაღ ხელი ვკარი ისე, რომ ნარებზე დადიხობოდა. კამერაში სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა. ხელის გატოვება ვერავინ გაბედა.

„ეს რა ქენი, კაცო!“ – შეუბნება კოტე ცხოვრებოვით, ისევ რუსების რაოდენობით შეინებულნი, როდესაც ჩემს წარს დავუბრუნდი. ერთი სიტყვით, მე და ის მნათე დავმეგობრდით. თურმე რატომ დავუქვით: მოსკოვის იმ ეკლესიას, სადაც იგი მნათე იყო, ანგრევდნენ. ამან ხალხს მოუწოდა, დაეიჩქოთ და ვილოცოთო. ეს ჩათვალეს ხალხის „აზნებებად“ საბჭოთა წყობილების წინააღმდეგე. შემდეგ, ეს მნათე ციხიდან ჩემზე ადრე გათავისუფლდა, რომელსაც დავავალე მოსკოვში ჩამოსული დედაჩემი ენახა. მისულა მნათე და – „თქვენ უმესანინავესი შვილი გყავთ!“ – უთხრა. იქით სახლის პატრონს შემიხემა – თქვენი შვილი ნუ აგზავნის აქ „ნაპატიმრებლებს“.

ახლა რაც მთავარია: საიდან იცოდა უბრალო მნათემ, რომ მატერის ფიზიკურ-ქიმიური მოქმედებები და თავის ტვინში ფიზიოლოგიური მოვლენები აღმოაყენებენ თვისობრივად სრულიად განსხვავებულ მოვლენას, როგორც არის ცნობიერება, „მე“ ან სხვა ნებისმიერი აზრი? როგორ არის ეს შესაძლებელი? ამაზე ჯერ კიდევ 1872 წელს, გამოჩენილმა ვერმანელმა ფიზიოლოგმა დიუბუ-რეიმონმა განაცხადა: „არ ვიცი და არასოდეს გვეცოდინება“ – შემდეგ, ამ თემას მიუძღვნა ანრი ბერგსონმა თავისი კლასიკური ნაშრომი „მატერია და მეხსიერება“, საიდანაც გამოდინარეობდა, რომ ცნობიერება ანუ სული, მიუხედავად მისი კავშირისა სხეულთან, პრინციპში მისგან დამოუკიდებელია და, მასსადაც, შეუძლია არსებობა ადამიანის სიკვდილის შემდეგ.

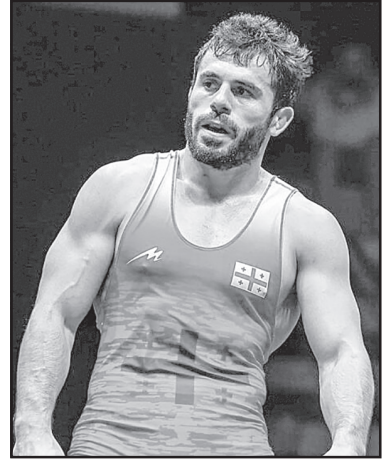
და, კიდევ, ყოველივე ამის შემდეგ, ჩემში მოხდა უცნაური ცვლილება: იმავე ძალამ, რომელმაც წარებიდან წამომასტუნა და მნათეს დამცველად მაქცია, ვიმეორებ – იმავე ძალამ, აშკარა მორწმუნე გამხდა და მიმოძა სასწაულის გამოცდილება, რომელიც იმ დღიდან მოყოლებული, ჩემში სუფევს და წარუვალი განძია.

ვიძტორ (დოდო) რცხილაძე

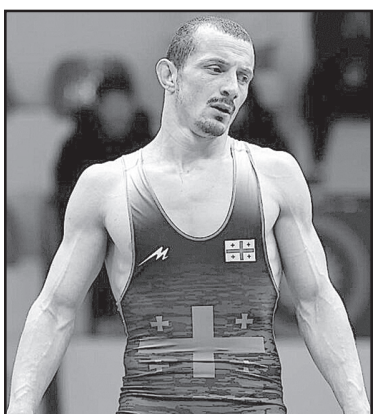
მისაღები შედეგით

უკვე გაუწყეთ, რომ სლოვაკეთის დედაქალაქ ბრატისლავის ხალხი მიმდინარე მერძულ-რომული სტილით მოჭიდავეთა ევროპის ჩემპიონატზე წამან ბომბი (77) ვერცხლი, ხოლო 17 წლის პასტანა ლოლუა (55) სენსაციური ბრინჯაო მოიპოვეს.

ფორუმის დასკვნით დღეს ჯვაროსანთა ყულაბაში კიდევ 2 ბრინჯაო ჩააჩხრიალეს ჯონი ხეყურიანი (67) და გელა ბოლქვაძე (82), სულ კი 4 მედალი მოვიხვევეთ.

შეგახსენებთ, რომ მანამდე სარბიელი „თავისუფლებს“ დაემოთ, სადაც საქართველოს ეროვნულმა ნაკრებმა (მთავარი მწვრთნელი დავით ხურციია) კიდევ უფრო უკეთ იასპარეზა და გუნდურ მე-2 ადგილთან ერთად სამშობლოში 5 მედალით დაბრუნდა, თანაც მისი ლიდერი გივი მაჭარაშვილი (97) ზედმედ მე-სამედ ავიდა საპატიო კვარცხლმეკის უმაღლეს საფეხურზე.

ჩვენი ტაბაში

ახლახან თბილისმა ტრადიციულ ბრანდ სლემს, რომლის ყოველთვის, წარმატებით უმასპინძლა. და აი, ძიუდოს ზეიმი გრძელდება – ამჯერად საქართველოს დედაქალაქში კადეტთა შორის ევროპის თასის გათამაშების მონაწილეები შეიკრიბნენ. აღსანიშნავია, რომ ჯვაროსანთა მიერ მოპოვებული 10 მედალი რაოდენობრივად თანაბრად განაწილდა (5-5), ხარისხობრივად კი გოგონებმა ბიჭებს აჯობეს!

ოქრო – ცოტენ იქითიძე (60), თინათინ გულბანი (57), ქეთი რობაქიძე (70). ვერცხლი – საბა ბოლქვაძე (50), ლუკა ქუთათელაძე (73), ნანა გულბანი (63). ბრინჯაო – ბაჩო გიგანი (66), გურამ გოგაძე (66), მარიამ გულიაშვილი (52), ნინო ძაგანია (70). ბუნებრივია, ასეთი მსუყე მონაგროთ ჩვენმა ნაკრებმა გუნდური ჩათვლაც მოიგო!

კარგი ამბები

წყალში ხტომა
სლოვაკეთში. ბავშვთა საერთაშორისო ტურნირი. საქართველოს ნაკრები – 10 მედალი (1 ოქრო, 2 ვერცხლი და 7 ბრინჯაო).

ავტოსპორტი
ვისპანურ ვალენსიაში გამართულ ნასკარო ტროფიზე ქართველი მრბოლელები 4 პოლიტიმთა გამორჩნენ. დანიამ ქაპაიამ ჯერ ჩელენჯერი მოიგო, ხოლო მეორე დღეს მეორე ადგილი დაიკავა, სანდრო თავართქილაძემ კი ორივე ჯერ მე-2 შედეგი აჩვენა.

რაბაბი
3080 (საფრანგეთი). 18-წლამდელობა 6 ერის ფესტივალი. მე-2 რაუნდი. საქართველო – უელსი 10:17 (პირველი ტაიმი 7:7). ლელო – ნიკლაური. გარდასახვა და ჯარიმა – ჭაკუა. ტურნირის სტარტზე უმცროსმა მორატალაოსნებმა ასევე მძაფრი ბრძოლა დათმეს იტალიასთან – 24:37, დასკვნით მატჩს კი 18 აპრილს ირლანდიასთან გამართავენ.

საქართველოს ბიზნესის მეცნიერებათა აკადემია ღრმა მწიგნობრებით იუნყება ქართული ინტელიგენციის ღირსეული წარმომადგენლის, თხემით ტერფამდე გამორჩეული ქართველის, კოლორიტული პიროვნების, მრავალი თაობის აღმზრდელის, დიდი მეგობრობისა და ღირსების მატარებელი ერისკაცის, მეცნიერის, მეცენატის, ღირსეული ოჯახის მემკვიდრის, მამის, ბაბუის, დიდი ბაბუის, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორის, საქართველოს ბიზნესისა და ნიუ-იორკის მეცნიერებათა აკადემიების აკადემიკოსის, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალ „მომავლის“ სარედაქციო კოლეგიის წევრის, ღირსების ორდენისა და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის მედიის მფლობელის, აკადემიკოს

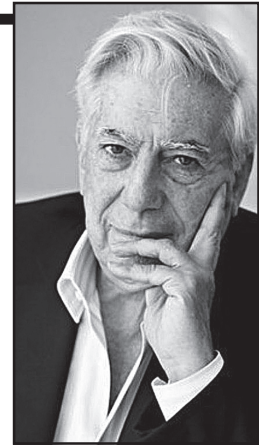
გიორგი (გია) გოგუნაშვილის

გარდაცვალებას და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს, მეგობრებსა და კოლეგებს.

აპაქვიძის სახლით,

თეიმურაზ გოგუნაშვილი,

აპაქვიძის პრეზიდენტი, ეკონომიკის მინისტრის მოადგილე, პროფესორი, ქ. თბილისის საპატო მონპლან

გარდაცვალა ნობელიანი მარიო ვარგას ლიოსა

სორენო მარიო ვარგას ლიოსა – პერუელი მწერალი, პოლიტიკოსი, ჟურნალისტი, ესეისტი 2010 წელს ნობელის პრემიის ლაურეატი გახდა. ასევე იყო პრინსტონის უნივერსიტეტში მინვერსი პროფესორი. მარიო ვარგას ლიოსა ლათინური ამერიკის ერთ-ერთი ყველაზე გამოჩენილი ნოველისტი და ესეისტია. ზოგიერთი კრიტიკოსის აზრით,

მან ლათინოამერიკელთაგან ყველაზე დიდი გავლენა მოახდინა საერთაშორისო საზოგადოებრივ ტიურად ითარგმნება ქართულად. მხოლოდ წლებში გამოიცა მისი რომანები: „ცუდი გოგონა ოინგი“, „მამის ნადიმი“, „ქალაქი და ძაღვი“, „ხუთი კუთხე“, „დღი და ხუთი“ და „სვენანისტი“.

სანთელი

ლია ალავიძე-მეტრეველი

(1938-2025)

გარდაცვალა საქართველოს ეროვნული ბოტანიკური ბაღის ლეონოზოვსკის თანამშრომელი ლიანა (ლია) ალავიძე-მეტრეველი.

1958-1964 წლებში ქალბატონი ლია სწავლობდა საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში მცენარეთა დაცვის ფაკულტეტზე, რომელიც დაასრულა სწავლული აგრონომის კვალიფიკაციით. სწავლის პარალელურად, 1959 წლიდან იგი მუშაობდა ბოტანიკურ ბაღში. მან შრომითი კარიერა დაიწყო მუშის პოზიციით, შემდეგ გახლდათ აგროტექნიკოსი, ლაბორანტი, ხოლო 1969 წლიდან – უმცროსი მეცნიერ-თანამშრომელი. სხვადასხვა წლებში იგი იკავებდა მეცნიერ-თანამშრომლის, აგრონომისა და საფონდო-საკოლექციო ორანჟერის უფროსი აგრონომის პოზიციებს.

ქალბატონი ლიას სამეცნიერო კვლევის სფერო მოცავდა დეკორატიული კულტურების მკვლევარ დაავადებებთან ბრძოლისა და მოვლის აგროტექნიკური მეთოდების შემუშავების საკითხებს. იგი არის ამ სფეროში 40-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის ავტორი, ხშირად აქვეყნებდა თემატურ სტატიებს პოპულარულ ჟურნალებსა და გაზეთებში.

სიცოცხლის ბოლო წლებში ლია მეტრეველი იკავებდა საქართველოს ეროვნული ბოტანიკური ბაღის მებაღეობისა და ლანდშაფტის დიზაინის განყოფილების ტროპიკულ მცენარეთა ორანჟერის აგრონომის პოზიციას, ხოლო 2024 წლამდე იყო დეკორატიულ მცენარეთა განყოფილების ტროპიკულ მცენარეთა სექტორის აგრონომ-კონსულტანტი.

საქართველოს ეროვნული ბოტანიკური ბაღი ღრმა მწიგნობრებს გამოთქვამს ლია მეტრეველის გარდაცვალების გამო, მადლოვან უხდის მას ბოტანიკური ბაღისათვის განუღებელი მრავალწლიანი სამსახურისათვის და თანაგრძობას უცხადებს მის ოჯახს.

განცხადება აუქციონის ჩატარების შესახებ

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-306'6 მუხლების საფუძველზე სპეციალისტი შპს „ემჯი პოლიდინგი“ კრედიტორ ს/ს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს შპს „ლაზეთი დიდი“-ს საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:
1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: შპს „ლაზეთი დიდი“ (ს/გ 445706380), მის: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168

უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168, სართული 7, ბინა 701, 64.75 კვ.მ. (საკადასტრო კოდი: 05.32.21.013.01.01.701)

უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდასმავალი სახიფათო ვალდებულებებით.

2. უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306'6 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უძრავი ნივთის საწყისი ფასი შეადგენს სარეალიზაციო ქონებაზე კრედიტორის მოთხოვნის ოდენობას - 132500 ლარს დამატებული დღგ - 23850 ლარი და სპეციალისტის მომსახურების საფასური 4064 ლარი დღგ-ის ჩათვლით, სულ 160414 ლარს.

3. აუქციონის დაწყების თარიღი: 2025 წლის 15 აპრილი, 14:00 საათი.

4. აუქციონის დასრულების თარიღი: 2025 წლის 28 აპრილი, 16:00 საათი.

5. აუქციონის ჩატარების ფორმა: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge

5.1. ელექტრონული აუქციონის მონაცემები: განაცხადის N71271HZP107476025;

აუქციონის ნომერი: 71271 ლოტის ნომერი: 1074760

6. მოვალე: შპს „ლაზეთი დიდი“ (ს/გ 445706380), მის: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168;

ახმეთ შახინ ეიუფოლლუ 28925327750, U35822463 /თურქეთი/, მის: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168

7. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ემჯი პოლიდინგი“ (ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. N40, სართული 11.

8. აუქციონის პირობები:

- აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;
- მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;
- აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის შენეფიციარი უნდა იყოს ს/ს „ზირაათ ბანკი საქართველო“.
- აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შექმნიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ემჯი პოლიდინგის“ საბანკო ანგარიშზე (ს/ს „ზირაათ ბანკი საქართველო“, ანგარიშის ნომერი GE02ZB000003608003964). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებული პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდის შემდეგ.
- 9. აუქციონის პირობები: გამოქვეყნებულია ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის N71271HZP107476025; ლოტის ნომერი: 1074760).

ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2025 წლის 28 აპრილის 12:00 საათამდე.

განცხადება აუქციონის ჩატარების შესახებ

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306-306'6 მუხლების საფუძველზე სპეციალისტი შპს „ემჯი პოლიდინგი“ კრედიტორ ს/ს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ განცხადების საფუძველზე ატარებს პირველ აუქციონს შპს „ლაზეთი დიდი“-ს საკუთრებაში არსებულ იპოთეკით დატვირთულ უძრავ ქონებაზე.

აუქციონი ტარდება შემდეგი პირობებით:
1. უძრავი ნივთის მესაკუთრე: შპს „ლაზეთი დიდი“ (ს/გ 445706380), მის: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168

უძრავი ნივთის ადგილმდებარეობა და მოკლე აღწერა: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168, სართული 8, ბინა 801, 64.75 კვ.მ. (საკადასტრო კოდი: 05.32.21.013.01.01.801)

უძრავი ნივთის სამართლებრივი მდგომარეობა: უძრავი ნივთი არ არის დატვირთული გარდასმავალი სახიფათო ვალდებულებებით.

2. უძრავი ნივთის საწყისი ფასი: საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 306'6 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, უძრავი ნივთის საწყისი ფასი შეადგენს სარეალიზაციო ქონებაზე კრედიტორის მოთხოვნის ოდენობას - 143000 ლარს დამატებული დღგ - 25740 ლარი და სპეციალისტის მომსახურების საფასური 4064 ლარი დღგ-ის ჩათვლით, სულ 172804 ლარს.

3. აუქციონის დაწყების თარიღი: 2025 წლის 15 აპრილი, 14:00 საათი.

4. აუქციონის დასრულების თარიღი: 2025 წლის 28 აპრილი, 12:00 საათი.

5. აუქციონის ჩატარების ფორმა: ელექტრონული აუქციონი ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge

5.1. ელექტრონული აუქციონის მონაცემები: განაცხადის N71271HZP107477325;

აუქციონის ნომერი: 71271 ლოტის ნომერი: 1074773

6. მოვალე: შპს „ლაზეთი დიდი“ (ს/გ 445706380), მის: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168;

ახმეთ შახინ ეიუფოლლუ 28925327750, U35822463 /თურქეთი/, მის: ბათუმი, დავით კაკაბაძის ქუჩა N168

7. აუქციონის გამომცხადებელი სპეციალისტის სახელწოდება და მისამართი: შპს „ემჯი პოლიდინგი“ (ს/კ 204572284), მისამართი: ქ. თბილისი, შარტავას ქ. N40, სართული 11.

8. აუქციონის პირობები:

- აუქციონში მონაწილეობის მიღების უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, მათ შორის, კრედიტორს, მოვალეს და მესაკუთრეს;
- მესაკუთრეს ან ნებისმიერ პირს მესაკუთრესთან შეთანხმებით ან/და მესამე პირს, რომლის უფლებაც შეიძლება შეილახოს აუქციონის შედეგად, უფლება აქვს, აუქციონის ჩატარებამდე მოთხოვნის დაკმაყოფილებით თავიდან აიცილოს აუქციონი;
- აუქციონში მონაწილეობის მსურველმა, აუქციონის დაწყებამდე უნდა წარმოადგინოს საბანკო გარანტია უძრავი ნივთის საწყისი ფასის 10%-ის ოდენობით, რომელიც უნდა უზრუნველყოფდეს აუქციონში გამარჯვების შემთხვევაში თანხის სრულად გადახდას. საბანკო გარანტიის შენეფიციარი უნდა იყოს ს/ს „ზირაათ ბანკი საქართველო“.
- აუქციონში გამარჯვებული პირი ვალდებულია, ქონების შექმნიდან 7 დღის ვადაში სრულად გადაიხადოს უძრავი ნივთის ღირებულება, რომელიც უნდა შეიტანოს შპს „ემჯი პოლიდინგის“ საბანკო ანგარიშზე (ს/ს „ზირაათ ბანკი საქართველო“, ანგარიშის ნომერი GE02ZB000003608003964). წინააღმდეგ შემთხვევაში აუქციონის შედეგები გაუქმდება და ჩატარდება ხელახალი აუქციონი. აუქციონში გამარჯვებული პირს ქონებაზე საკუთრების უფლება წარმოეშობა ფასის სრულად გადახდის შემდეგ.
- 9. აუქციონის პირობები: გამოქვეყნებულია ინტერნეტ მისამართზე www.eauction.ge (განაცხადის N71271HZP107477325; ლოტის ნომერი: 1074773).

ნებისმიერ პირს, ვისაც გააჩნია უფლებები სარეალიზაციო უძრავ ქონებაზე, ვალდებულია ამ უფლებათა დამადასტურებელი მტკიცებულებები წარმოადგინოს 2025 წლის 28 აპრილის 12:00 საათამდე.

თინათინ ევდლიაშვილის 70 წლის საიუბილეო საღამო მარჯანიშვილის თეატრში

„მე აპირებდი გზა ეკლიანი“ – ამ სახელწოდების საღამო მხატვრული ნაშრომით შედგა, რომელიც მთლიანად თინათინ ევდლიაშვილის მრავალწლიანი შემოქმედებას მიეძღვნა.

ლონისძიებში მონაწილეობდნენ ცნობილი სახეები, საზოგადო მოღვაწეები, რომლებმაც იუბილარის ლექსები წაიკითხეს, გაიხსენეს მისი შემოქმედება, ხოლო ქართველმა მომღერლებმა პოეტის ლექსებზე შექმნილი ცნობილი კომპოზიციები შეასრულეს.

თინათინ ევდლიაშვილი გალაკტიონ ტაბიძისა და ზვიად გამსახურდიას სახელობის პრემიის ლაურეატია, რომელსაც პოპულარობა ლექსმა „დავით მეფემ“ მოუტანა.

ღაპით მეფეს

აღმაშენებელი თბილისის მობრძანება ყაღვზე შემდგარი რაშით! გული გაიმაგრე, გული გაიმაგრე, გული გაიმაგრე, დავით!

რა დაგვიტოვე, და რას გახვედრებთ, რით მოვიწონით თავი? ვერ ვიდავითეთ, ვერ ვითამარეთ, ვერ ვიდიდგორეთ, დავით!

მიწა გაგვიყიდეს, ხორცი დაგვიფლითეს, გული ამოგვგლიჯეს ტანჯვით! გარეჯს გვიფთქებენ, რუსთველს გვიგინებენ, სულში გვაფურთხებენ, დავით!

გადამთიელები, უცხოტომელები, ტაძრებს გვიფხაჭნიან დანით! ახე დაგვიბარე, გადაგვიბარე, დავით!

ვერ დავიცავით სრულიად საქართველო, ვერ მოვუფრთხილდით წამით! ხმალი დაგვიფანგდა, სისხლი გაგვიწყალდა, დავაპატარავდით, დავით!

მტერმაც გვლექა და ერთურთიც ვლექეთ, ვლექეთ დღისით და ღამით! ტაოს მივტირით, პერეთს მივტირით, სამცხეს მივტირით დავით!

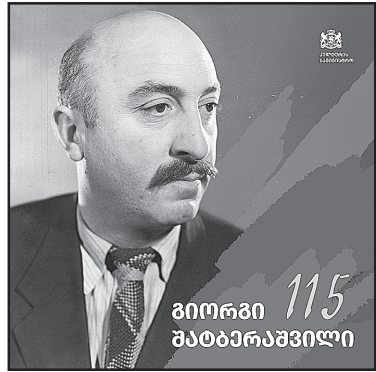
კენესის საქართველო, შენი საქართველო, გულში დატრიალია ხარი! მუხლი მაგარი აქვს, არ დაიჩოქებს, ნუ გეშინია, დავით!

თბილისი მაინც ისევ თბილისობს, გელათი ისევ ყვავის! იბადებიან დღესაც ლექვები, სადიდგორენი დავით!

მეფედ შენ გავსურხარ, შენ გვიპატრონე, შენი ხმლითა და ფარით! სხვა დმერთს არა ვცნობთ! სხვა ხატს არა ვცნობთ! სხვა კაცს არა ვცნობთ დავით!

აღმაშენებლო, თბილისის შემობრძანდი, თეთრი გიორგის მადლით! მუშლი მუხასასო! მუშლი მუხასასო! მუშლი მუხასასო! დავით!

115 წელი შესრულდა გამოჩენილი ქართველი მწერლის გიორგი შაბაგაშვილის დაბადებიდან, ხოლო 60 წელი – მისი მართლმადიდებლობის დაბადებიდან. საქართველოს კულტურის სამინისტრო პატივს მიაგებს გიორგი შაბაგაშვილის ღვაწლსა და სხონას.

სიმბოლურია, რომ მწერლის დაბადებისა და გარდაცვალების დღე და თვე, 14 აპრილი, ქართული ენის დღესასწაულს ემთხვევა. სიმბოლურია, რადგან გიორგი შაბაგაშვილს მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის თანამედროვე ქართული პოეზიის, პროზის, დრამატურგიის და, ამასთანავე, სალიტერატურო ენის განვითარებაში, ახალი ლექსიკურ-ფრაზეოლოგიური ერთეულებით მის გამოიდრებაში. საყოველთაოდ აღიარებულია გრამატიკული ფორმების გამოყენების მისეული ხელოვნება. ლექსიკოგრაფიაში შეტანილ წვლილს კი, მკაფიოდ ნარმოაჩენს გიორგი შაბაგაშვილის მიერ შედგენილი „თვალადური ქართულის ჭაშნიკი“.

გიორგი შაბაგაშვილის შემოქმედება მრავალ შანსს მოიცავს: წერდა ლექსებს, პოემებს, მოთხრო-

საქართველოს კულტურის სამინისტრომ პატივი მიაგო გიორგი შაბაგაშვილის სწონას

ბებს, პიესებს, წერილებს; თარგმნიდა უცხოური ლიტერატურის ნიმუშებს.

ლექსების პირველი კრებული ოცდაორი წლისამ გამოცხდა. ამას მოჰყვა პიესა „დუმანი“, რომლითაც სანდრო ახმეტელი დაინტერესდა და რუსთაველის თეატრში შალვა აღსაბაძეს დაადგმევინა. ამ პერიოდში დაწერა ლექსი „წერილი ახალგაზრდობას“. ამ ორივე ნაწარმოების გამო, 1934 წელს დააპატიმრეს და შუა აზიაში გადაასახლეს. 1936 წელს გაათავისუფლეს, მაგრამ თბილისში ცხოვრება და ლიტერატურული საქმიანობა აუკრძალეს. რვა წლის განმავლობაში ცხოვრობდა მშობლიურ კუთხეში, მასწავლებლობდა კასპში, ქვემო ქალაქში, კავთისხევებში. 1944 წელს თბილისში დაბრუნების უფლება მისცეს და მრავალმხრივი სამწერლო საქმიანობა გააგრძელა. აღსანიშნავია, რომ მისი პიესები საქართველოს თითქმის ყველა თეატრში იდგმებოდა. 1960 წელს დაწერა მოთხრობა „მკვდრის მზე“, რომელსაც დიდი აღიარება მოჰყვა და ავტორის საბოლოოდ დაუშვებლად პროზის გამორჩეული ოსტატის სახელი.

ქართველი მხატვრების ნამუშევრების წინასააღდგომო გამოფენა

12-დან 17 აპრილის ჩათვლით, შალვა ძნელაძის მუზეუმის საგამოფენო სივრცეში, თანამედროვე ქართველი მხატვრების ნამუშევრების წინასააღდგომო ჯგუფური გამოფენა მიმდინარეობს.

გამოფენაში მონაწილეობენ: გიორგი ნოქარიშვილი, ლევან ვეკუა, ნანა მჭედლიშვილი, მანანა ამყოლაძე, ირინა ქაშაშვილი, ქეთი თავდუმაძე, ნინო ქაშაშვილი, მათა მალაქელიძე,

(მატიკა) ნინო ნასიძე, გვანცა ჩხაიძე.

„გამოფენაზე გაეცნობით და შეიძენთ მხატვრების მიერ შექმნილ განსაკუთრებულ ნამუშევრებს და დათავალიერებთ შალვა ძნელაძის მუზეუმს, სადაც ყოველთვის დაგხვდებით საინტერესო და სასიამოვნო ატმოსფეროში.“ – აღნიშნულია გვერცხულეულ ინფორმაციაში.

გამოფენის კურატორია ნანა ზაალიშვილი. მისამართი: სოფელი დილოში, სვეტიცხოვლის ქ. N1.

კალიგრაფიის კონკურსი ქუთაისში

14 აპრილს საქართველოში დედაენის დღეს აღინიშნა. ამ დღისადმი მიძღვნილ ღონისძიებაზე, ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიამ, ა(ა)იპ „ქუთაისის კულტურულ, სახელოვნებო, საგანმანათლებლო დაწესებულებათა გაერთიანებასთან“ ერთად, ტრადიციულად, კალიგრაფიის კონკურსში გამარჯვებულები დააჯილდოვა.

წელს კონკურსში მონაწილეობა მიიღო 200-ზე მეტმა მოსწავლემ, შედეგად და დაინტერესებულმა პირმა. კალიგრაფიის კონკურსში გამარჯვებულები ქუთაისის მე-

რის მოადგილემ მამუკა ხიმშიაშვილმა, საკრებულოს კულტურისა და ახალგაზრდობის საქმეთა კომისიის თავმჯდომარემ გეგა ქეხელაძემ და ადგილობრივი თვითმმართველობის სხვა წარმომადგენლებმა დააჯილდოვეს.

მოსწავლეთა შორის პირველი ადგილი მოიპოვა თამარ ჩაფიჩაძემ, მეორე ადგილი – ანასტასია ნიქაძემ, მესამე კი – მარიამ გოგიბერიძემ; შედეგადგებიდან პირველი ადგილი ერგო ნატო დანგაძეს, მეორე – ინგა ტორჩინაშვილს და მესამე – სალომე თაღუმაძეს. დაინტერესებულ პირთა შორის პირველ ადგილზე გავიდა ელისო ჩუბინიძე, მეორეზე – ელენე ენდელაძე, მესამეზე კი – თორნიკე კოპალიანი;

ჟიურის სიმპათიის პრიზი მოიპოვეს: ნათია მედინაშვილმა, თამარ ერადემ და ანასტასია გოგავამ. კალიგრაფიის კონკურსში გამარჯვებულებს ფულადი ჯილდოები გადაეცა.

საქართველოს რედაქცია

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი სპარტაკ ჟოგულია (599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე მამუკა ვაშაქიძე (597-22-07-04)

შემოქმედებით ჯგუფი: ალექო ასლანიშვილი, თემურ ქორიძე, თათარ ტურაბელიძე, ვია პლატონიშვილი.

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი რუსუდან ჟოგულია (577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი: კახა ქორიძე.

სტილისტი-კორექტორები: ნირა კვეკელია, მათა იორამაშვილი.

ოპერატორი შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:

თბილისი, აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:

sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, პოსტალა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქსების სიხუსტვა პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აწვდის სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოგზავნილ, ან უსხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქსების, ინფორმაციის სიხუსტვაზე.

იხეივება სტამბა „ქოლორი“ ე. ბაღდავაძის №3

„**კოლორი**“ ჯგუფი uac(უაჯ)070.4(479.22) C-323

რეკლამისთვის დარეკეთ: 577-77-27-17 rkobulia29@gmail.com 6988800000538329790

გაზეთის მომავალი ნომერი გამოვა პარასკევს, 18 აპრილს